

Fermerët
e Shirqjanit,
eksport në tregjet
botërore

Faqe 6

"Dialogu" mes
porteve të Mantovës
dhe Shqipërisë,
perspektivë për
zhvillimin ekonomik
të dy qyteteve

Faqe 2

Sistemi SEPA,
transaksionet nisin
në tetor - Civici për
"Money Report": Sa
përfitojnë qytetarët
dhe bizneset

Faqe 4

AGROBIZNESI

BOTIM I KËSHILLIT TË AGROBIZNESIT SHQIPTAR

Adresa: Rruga "Mine Peza", Pallati 87/3, Hyrja 1, Kati i parë, Tel/ Fax: 2229445
E-mail: infokash@yahoo.com www.kash.org.al

15-ditëshi i dytë i muajit mars 2025

Viti i shtatëmbëdhjetë i botimit - Nr. 506
Çmimi 125 lekë

E përdyjavshme e pavarur

MEKANIKA BUJQËSORE KA NEVOJË PËR FINANCIM, PËR RINOVIM SHTETI ME VËMENDJE TË PLOTË NDAJ BUJQËSISË - BISEDË ME AGIM RRAPAJ, KRYETAR I KËSHILLIT TË AGROBIZNESIT SHQIPTAR (KASH)

Është e para herë në 34 vite tranzicion, që bujqësia sheh përpara vetes fonde potenciale deri në 350 milionë euro, të vëna në dispozicion nga struktura shtetërore, si dhe një vëmendje maksimale po nga shteti. Kreu i KASH Agim Rrapaj, në një intervistë për mediet paraqet sektorët prioritarë që kërkojnë mbështetje financiare në fushën e bujqësisë dhe parashtron pritshmeritë pozitive në një zinxhir sektorësh të ekonomisë rurale, nga rritja e prodhimit bujqësia, agropërpunimi, agroturizmi etj.

BASHKËPUNIM

Gonxhja pret delegacionin
e UNIDO-s, program të ri
për zhvillimin industrial

Faqe 2

PROJEKT

Denaj: Mbështje grave rurale në 4 bashki për
bletari, përpunim ushqimor e agroturizëm

Faqe 2

TEMA TË DITËS

- Zhvillimi i qëndrueshëm industrial, Çano takim me përfaqësues të UNIDO Fq.2
- Nga Greqia në Cërrik, fermeri: Investoni në tokën tuaj, do të jeni shumë herë më të kënaqur Fq.4
- Inteligjenca artificiale fuqizon bujqësinë në Kinë për të korra më të zgjuara Fq.6
- Nga rënia e prodhimit pas gripit të shpendëve, shtrenjtohet deri dyfish çmimi i vezëve Fq.6
- Kalendari bujqësor, muaji prill 2025 - Prof. As. Dr. Eqrem Meçollari Fq.13

Rama viziton fabrikën
e vajit në Memaliaj:
Investim modern

Faqe 6

UNIDO

Përputhshmëria me
Standardet dhe Cilësia
- Çelësi i Suksesit të
Shqipërisë në Tregun
Evropian të Vajrave
Esenciale

Qeveria Zvicerane mbështet sektorin bujqësor
nëpërmjet ndërhyrjeve të Programit Global
Për Cilësi dhe Standarde që zbatohet nga
UNIDO, duke synuar të rrisë në mënyrë të
qëndrueshme akses në tregje kombëtare dhe
ndërkombëtare për SME-të në zinxhirët e vlerave
BAM dhe F&V, duke forcuar cilësinë dhe
kapacitetin e përputhshmërisë me standardet

Faqe 5

MEKANIKA BUJQËSORE KA NEVOJË PËR FINANCIM, PËR RINOVIM

SHTETI ME VËMENDJE TË PLOTË NDAJ BUJQËSISË - BISEDË ME AGIM RRAPAJ, KRYETAR I KËSHILLIT TË AGROBIZNESIT SHQIPTAR (KASH)

Është e para herë në 34 vite tranzicion, që bujqësia sheh përpara vetes fonde potenciale deri në 350 milionë euro, të vëna në dispozicion nga struktura shtetërore, si dhe një vëmendje maksimale po nga shteti. Kreu i KASH Agim Rrapaj, në një intervistë për mediet paraqet sektorët prioritarë që kërkojnë mbështetje financiare në fushën e bujqësisë dhe parashtrohet pritshmeritë pozitive në një zinxhir sektorësh të ekonomisë rurale, nga rritja e prodhimit bujqësia, agropërpunimi, agroturizmi etj.

Është e para herë në 34 vite tranzicion, që bujqësia sheh përpara vetes fonde potenciale deri në 350 milionë euro, të vëna në dispozicion nga struktura shtetërore, si dhe një vëmendje maksimale nga po shteti.

Për këtë vit, Banka e Shqipërisë ka shpallur një program kreditiv të buta prej 250 milionë euro, për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme, me qasje të kufizuar në sistemin bankar. Huaja e botë do të shkojë deri në 250 mijë euro, për investime në rritjen e kapacitetit prodhues dhe të shërbimeve që këto ndërmarrje japin. Një pjesë e mirë e programit do t'i kushtohet bujqësisë dhe fermerëve shqiptarë.

Ky program i Bankës së Shqipërisë do të realizohet në formë projektesh nga bankat tregtare në Shqipëri. Qeveria deklaroi se programi i BSH-së do të mbështetet nga Buxheti i Shtetit me një garanci sovranë, garancia më e lartë e dhënë ndonjëherë për programe kreditimi.

Në programin e miratuar nga Banka e Shqipërisë, bizneset e vogla dhe të mesme do të marrin kredi të buta deri në 250 mijë euro për investime, me normë interesi deri në 3.5 përqind. Me caktimin e garancisë sovranë nga qeveria, norma e interesit mund të ulët deri në 2 përqind, nëse garancia mbulon 55-75 përqind të vlerës së kredisë. Kjo skemë me kredi të buta synon që të rrisë futjen masive të bizneseve të vogla dhe të mesme në sistemin e huave bankare, sidomos sipërmarrjeve të tilla në bujqësi.

Më 17 mars 2025, Kuvendi miratoi projektligjin për krijimin e Bankës së Zhvillimit të Shqipërisë, projekt i shpallur nga kryeministri Rama në fund të janarit 2025. Kjo bankë do të jetë fillimisht me kapital shtetëror 100 milionë euro. Ajo do të ketë në vëmendje kryesore programet e mbështetjes për bujqësinë shqiptare dhe inovacionet në aktivitetin rural.

Banka Shqiptare e Zhvillimit do të bashkëpunojë ngushtë me programin e Bankës së Shqipërisë. Ajo do të japë kredi, ofrojë garanci dhe do të investojë në letra me vlerë të borxhit tonë publik.

Përmes skemave financiare, Banka Shqiptare e Zhvillimit do të nxisë dhe mbështesë projekte në nivel qendror dhe vendor, duke u fokusuar në sektorët strategjikë të vendit, si në energji dhe bujqësi. Po ashtu, kjo Bankë do të ofrojë financim për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, mikrondërmarrjet, si dhe start up-et, me qëllim që ato të rrisin produktivitetin, konkurrueshmërinë dhe të jenë më të pranishme në tregjet ndërkombëtare.

Rritja e eksporteve të produkteve bujqësore "Made in Albania" gjatë vitit të kaluar dhe në këto muaj të parë të vitit 2025, jep një pasqyrë të qartë të shtimit të cilësisë dhe fuqizimit të fermerëve në vend.

Politikat mbështetëse të qeverisë dhe Skema Kombëtare 2024 bënë që fermerët të shtojnë investimet në përmirësimin e cilësisë dhe të standardeve të produkteve shqiptare. Ata po e rrisin prani në tyre në mënyrë të qëndrueshme në tregjet ndërkombëtare.

Për të tretin vit rradhazi, Shqipëria plotësoi me 100 përqind pagesat për fermerët e kualifikuar të Skemës Kombëtare direkte në Bujqësi 2024. Pra, i gjithë fondi prej 52 milionë eurosh, iu shpërnda fermerëve.

E gjithë kjo mbështetje u reflektua tek eksportet bujqësore për vitin 2024. Shtimi i ndjeshëm i eksporteve bujqësore e afron Shqipërinë drejt realizimit të objektivit qeveritar, për 1 miliardë euro eksporte bujqësore deri në vitin 2030.

CMG: Z. Rrapaj, me aktin normativ të ditëve të fundit të vitit të kaluar 2024, qeveria miratoi një fond prej 1.4 miliardë lekë, si fond i shtuar në mbështetje të bujqësisë, për Skemën e Subvencionimit të Fermerëve për vitin 2024. A bëri mirë dhe pse, nëse ky veprim ishte i duhuri?

Agim Rrapaj: Është e vërtetë që qeveria bëri një shtesë në buxhet për investime në fund të vitit të kaluar. Kjo, ngaqë bujqësia është sektori më i nënfinancuar në shkallë ekonomie.

Dhe për këtë arsye, qeveria ka ndërhyrë në disa raste, për të mbuluar këtë deficit që ka ky sektor. Bujqësia, në të gjithë nënsektorët e saj, i ka financimet mjaft të domosdoshme.

Dhe ky ishte një hap në drejtimin e duhur. Dhe realisht, pati një efekt pozitiv, sidomos tek mekanizimi i bujqësisë, që është një ndër drejtimet kyçe brenda bujqësisë.

Mekanika bujqësore ka nevojë për financim, për rinovim, për shtim të numrit të mjeteve mekanike dhe për përmirësim teknologjik.

Kjo është risia e parë që solli ky financim. Risia e dytë është se mbështeti shumë grupime fermerësh, që janë shumë të rëndësishme. Dhe kjo solli një disbursim, një përdorim të kënaqshëm të këtij fondi.

CMG: Këto ditë, Parlamenti i Shqipërisë miratoi krijimin e Bankës Shqiptare të Zhvillimit. Si mund t'i ndihmojë konkretisht kjo Bankë sipërmarrësit në bujqësi, sidomos eksportuesit shqiptarë të produkteve dhe lëndëve të para bujqësore?

Agim Rrapaj: Sektori bankar në Shqipëri, sidomos bankat e nivelit të dytë, për bujqësinë nuk është se kanë patur një vëmendje të kënaqshme, përse i përket masës së financimit.

Masa e financimit dhe përqindja në buxhetin e bujqësisë, në sektorin e ushqimit, është e disfavorshme dhe, në këtë prizëm, qeveria mendoi se duhet të ndryshonte diçka në politikën makro të financimit.

Dhe Banka e Zhvillimit është hapi i duhur dhe në kohën e duhur. Kjo bankë ka në objektin e vet bujqësinë, si një ndër sektorët që do e mbështesë në mënyrë prioritare.

Këtë vëmendje bankat e nivelit të dytë nuk e kanë patur. Kjo është shumë e rëndësishme. Elementi i dytë i rëndësishëm në këtë bankë është që Buxheti i Shtetit i vë në dispozicion 100 milionë euro në 51% të aksioneve.

Njëkohësisht, kjo bankë merr përsipër të ketë aksionerë privatë, si aksionerë të institucioneve të tjera financiare të Bashkimit Evropian dhe më gjerë.

Në këtë mënyrë, buxheti i saj do të jetë i kënaqshëm, duke mbështetur edhe bujqësinë me një fond të kënaqshëm.

Kjo bankë zhvillimi do të jetë partnere e bankave simotra në Europë. Dhe kjo do të jetë bankë që do t'i shërbejë Bankës Evropiane të Investimeve (BEI).

Kuptohet që do të mbështesë projektet makro, të cilat janë të rëndësishme, në rrugëtimin tonë për t'u bashkuar me Evropën.

Skema Kombëtare e Mbështetjes në Bujqësi (Foto ATSH)

CMG: Kryeministri Rama, pak javë më parë, u takua me Guvernatorin e Bankës së Shqipërisë, në prani të Ministres së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, për mundësitë e nxitjes së prodhimit bujqësor, përmes kredive të buta për SME-të nga Banka e Shqipërisë, me linjën e saj 250 milionë euro të kreditimit. Komenti juaj, ju lutem.

Agim Rrapaj: Natyrisht, Guvernatori, Kryeministri, Ministri i Financave dhe Ministria e Bujqësisë patën vëmendjen e duhur, në takimin që bënë me gjithë aktorët, me sektorin privat, me bankat e nivelit të dytë, me ekspertë të fushës së financimit.

Dhe në takim u përqëndruan te fakti që bujqësia ka nevojë për mbështetje të veçantë dhe ndërmarrjet e saj të vogla dhe të mesme kanë nevojë për financim. Ato kanë nevojë për mjete xhiro dhe, mbi të gjitha, për investime të tjera.

250 milionë eurot e Bankës së Shqipërisë, me një normë interesi të ulët, bënë të mundur që bankat e nivelit të dytë të ndryshonin strategji, lidhur me financimin që i kanë bërë sektorit të bujqësisë.

Shpresojmë që këto 250 milionë euro të disbursohen në një periudhë të kënaqshme kohe, që t'i shërbejnë atyre ndërmarrjeve dhe subjekteve bujqësore, që kanë nevojë për financim, për t'ju shërbyer dhe garantuar prodhimin në këta sektorë.

CMG: Cilat janë pritshmëritë e zhvillimit të bujqësisë për këtë vit 2025, si dhe pritshmëritë e zhvillimit të agroturizmit?

Agim Rrapaj: Realisht, bujqësia po zhvillohet në disa drejtime. Po zhvillohet prodhimi në mjedise të mbrojtura në serra. Ne kemi një zhvillim të vullshëm të prodhimit bujqësor në mjedise të mbrojtura, në serra.

Janë kryesisht perimet, por, kohët e fundit kemi edhe frutat në mjediset e mbrojtura, sidomos rrushi. Kemi një vëmendje të shtuar në zhvillimin e teknologjisë që po përdoret për prodhimin e perimeve, siç është hidroponi, etj.

Për të rritur rendimentin, po përdorim teknologji të reja, përse i përket inovacionit dhe digjitalizimit. Dhe të gjitha këto së bashku, bëjnë të mundur që të përballojmë fluksin e madh të turistëve në agroturizëm dhe në sektorë të tjerë të ekonomisë së ushqimit, në mënyrë të tillë, që turistët të shijojnë produktet vendase.

Elementi i dytë është eksporti. Dhe ne kemi objektiv të guximshëm për të. Synojmë një miliardë euro eksporte bujqësore deri në vitin 2030.

Ky është një objektiv që kërkon vëmendje të veçantë dhe do të mundohemi ta realizojmë hap pas hapi. Sot jemi në nivelin 550 milionë euro eksporte bujqësore.

Element tjetër në fushën e agroturizmit është edhe ligji i ri për agroturizmin dhe paketa e re fiskale për agroturizmin, që e ndihmojnë këtë sektor.

Shpresoj shumë që Strategjia e Agroturizmit, e cila është në përfundim e sipër, ta mbështesë këtë sektor dhe të mbështesë zhvillimin e turizmit rural në Shqipëri.

INTERVISTA

Shteti me vëmendje të plotë ndaj bujqësisë - Bisedë me Agim Rrapaj, Kryetar i Këshillit të Agrobiznesit Shqiptar (KASH)

(Vijon nga faja 3)

Kryetari i KASH Agim Rrapaj në intervistë për CMG

CMG: Si po shkon prodhimi i ullirit dhe i vajit të ullirit? Po eksporti i vajit të ullirit ekstra të virgjër?

Agim Rrapaj: Sivjet, Këshilli i Agrobiznesit feston 25 Vjetorin dhe sivjet do të kemi Kongresin e 5-të të Agrobiznesit. Do të kemi një sërë aktivitete në fushën e bujqësisë veçanërisht, por edhe në sektorë të tjerë të ekonomisë. Përsa i përket ullirit, përfaqëson një bimë që është mbështetur fuqishëm tashmë.

Së fundmi, ka dalë një ligj, i cili e mbështet dhe e ruan bimën e ullirit. Kemi një rritje të rrënjëve të ullirit. Po i kalojmë 12 milionë rrënjë ulli në Shqipëri. Kemi cikle prodhimi mjaft produktive. Para dy vjetësh, kemi patur ciklin më të madh të ullirit, me prodhim 160 mijë tonë ullinj

dhe mbi 30 mijë tonë vaj.

Po ashtu, kishim rritje të ndjeshme të eksportit të vajit të ullirit, nga viti në vit. Në vitin 2023, kapërcyem nga 80 tonë të vitit 2022, në 5 mijë tonë. Vazhdojmë të kemi rritje të eksportit të vajit të ullirit.

Nga ana tjetër, rritja e turizmit ka bërë që norma e konsumit për frymë në vendin tonë të rritet, edhe për sa i përket popullatës vendase, por edhe për sa i përket eksportit.

Ne kemi një konsum të ndjeshëm të vajit të ullirit. Ai është cilësor dhe mjaft i dobishëm për shëndetin. Prandaj dhe gjykoj se do të ketë rritje, do të ketë vëmendje të fermerëve tanë.

Është kënaqësi të dëgjosh nga fermerët tanë, që në Shqipëri vaji i ullirit po vjen duke u përmirësuar dhe klasat e tij sa vijjnë e rriten në vaj ekstra të virgjër dhe në vaj premium. Të dyja këto produkte do të bëjnë që të kemi markat tona dhe certifikimin sipas origjinës, në mënyrë të tillë që të japim për vete dhe vendet ku eksportojmë, një vaj cilësor, të shëndetshëm dhe që është më i shëndetshëm nga gjitha yndyrnat e tjera.

Transaksionet në sistemin SEPA nisin në tetor - Sejko: Vetëm në vitin e parë ekonomisë do t'i kursehen rreth 20 milionë euro

Pagesat e para në sistemin evropian të pagesave do të nisin

në tetor të këtij viti. Anëtarësimi i Shqipërisë në SEPA do të

ofroj qytetarëve dhe bizneseve mundësinë e kryerjes së transaksioneve me komisione disa herë më të ulëta nga ato që realizojnë aktualisht.

Guvernatori Gent Sejko theksoi se tashmë bankat po përgatitën për tu bërë pjesë e këtij sistemi që do të sjellë shumë përfitime ekonomisë shqiptare.

Pagesat elektronike kanë njohur një rritje të fortë gjatë vitit të fundit duke arritur në 23 për frymë nga vetëm 2 që ishin një dekadë më parë. Sipas Guvernatorit të Bankës së Shqipërisë këto janë tregues për uljen e cash-it dhe të informalitetit në ekonomi.

Nga të dhënat rezulton se sistemi AIPS Euro, i cili ka mundësuar shmangien e radhëve të gjata nëpër sportelet e bankave për kryerjen e pagesave në euro dhe uljen e komisioneve të larta të aplikuar nga transferimi. Vetëm nga operimi i këtij sistemi kursimet përlllogariten në rreth 100 milionë euro.

Sistemi SEPA, transaksionet nisin në tetor - Civici për "Money Report": Sa përfitojnë qytetarët dhe bizneset

Bizneset dhe qytetarët do të mund të kryejnë transaksionet e para në Sistemin Evropian të Pagesave në tetor të këtij viti.

Guvernatori Gent Sejko tha se ulja e komisioneve do t'i sjellë një sërë përfitimesh ekonomisë shqiptare dhe vetëm vitin e parë të aplikimit kursimet do jenë rreth 20 milionë euro.

Kreu i Bankës Qendrore theksoi se pagesat elektronike për frymë kanë arritur në 23 nga 2 të tilla që ishin një dekadë më parë.

Eksperti i ekonomisë Adrian Civici, i ftuar në "Money Report" në ABC News u shpreh se hyrja në SEPA ka shumë avantazhe për vendin dhe për

qytetarët dhe kjo do të vihet re në disa aspekte.

"Është shumë e rëndësishme. Numri i vendeve anëtare është 36, janë të gjithë vendet e Bashkimit Evropian, janë disa vende të zonës evropiane, përfshirë dhe Britania e Madhe dhe i bashkohet edhe Shqipëria dhe Mali i Zi. SEPA ka shpejtësinë, së dyti ka sigurinë, ka pagesa më të ulëta për këto transaksione që bëhen. Eurozona është partneri ynë kryesor me rreth 70% të vëllimit dhe shkëmbimeve tregtare që kemi dhe një pjesë madhe e emigracionit është në zonën evropiane dhe investimet e huaja i bëjnë pagesat

dhe transfertat nëpërmjet këtij sistemi. Janë 5-6 elementë të rëndësishëm dhe garantues për pjesëmarrësit", theksoi ai.

Ai mori një shembull për të kuptuar përfitimet reale që kanë qytetarët apo bizneset nga sistemi SEPA.

"Në 100 mijë euro transaksion, me sistemin aktual, ai duhet të paguajë deri në 1 mijë euro komision. Hyrja në SEPA, këtë e ul me 8-10 herë dhe duhet të paguar rreth 100-120 euro për këtë transaksion. Ky është një proces që sapo ka filluar dhe para nesh janë një sërë sfidash, që mund të konsiderohet si rrugë e gjatë dhe shumë intensive", tha ai.

Rruga e re Dibër-Librazhd hapet në fillim të muajit prill

Rruga që lidh zonën e bukur të Lunikut, me qytetin e Librazhd-

çmuara janë një bazë e sigurt për zhvillimin e agroturizmit, do të

dit dhe rrugën kombëtare, duke hapur një perspektivë të re zhvillimi për krejt këtë zonë të pazbuluar të Shqipërisë, ku natyra e mrekullueshme dhe traditat e

jetë gati në fillim të muajit prill.

Kryeministri Edi Rama bëri të ditur se pas Rugës së Arbrit që lidh Dibrën me Tiranën, tashmë dibranët do të mund të lidhen

përmes një rruge të re edhe me Librazhdin, për të dalë në Pogradec në një kohë të shkurtër.

"Dibranët tani do të dalin edhe te liqeni i Pogradecit, me shpejtësi të madhe", deklaroi Rama gjatë inspektimit të punës në tunelet që lidhin Elbasanin me Librazhdin, ku e pranishme ishte edhe zv/kryeministrja, njëherësh ministre e Infrastrukturës dhe Energjisë, Belinda Balluku.

Balluku informoi se kjo zonë ka potencial të jashtëzakonshëm turistik. Sipas saj, banorët kanë nisur edhe ngritjen e agroturizmeve.

"Do të jetë e vizitueshme nga Tirana, Durrësi dhe qytete të tjera, pasi po lidhet përmes Korridorit 8 me të gjitha autostradat e tjera", tha Balluku.

Nga Greqia në Cërrik, fermeri: Investoni në tokën tuaj, do të jeni shumë herë më të kënaqur

Kleo Bujku, i kthyer nga emigrimi në vitin 2013, zgjodhi të investojë në tokën e tij dhe sot menaxhon me pasion një sipërfaqe prej 5 dynymë serra në Cërrik.

Ministrja për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural Anila Denaj ka publikuar një video në rrjetet sociale të Kleo Bujkut i cili shprehet se është shumë i kënaqur me investimin e kryer.

"Kam sipërfaqe prej 5 dynymë serra, jam kthyer nga emigrimi në vitin 2013. Në Greqi zakonisht me bu-

jqësi jemi marrë. Kam filluar me pak sipërfaqe, gradualisht duke i shtuar, kemi arritur derisa i kemi bërë 5 dynymë, kemi investuar këtu dhe jemi shumë të kënaqur deri tani", tha Bujku.

"Jemi të fokusuar te domatja dhe te kungulli, edhe spec të kuq. Punojmë më shumë për eksport. Me pikat e grumbullimit jemi korrekt. I ftojme atdhetarët tanë, kush ka mundësi të investojë në tokën e vet do të jenë shumë herë më të kënaqur", u shpreh ai.

Sipas Denajt, "Kleo ap-

likon metoda të mbrojtjes biologjike, duke garantuar produkte cilësore dhe të sigurt për konsumatorin".

"Këto produkte Made In Albania nëpërmjet pikave të grumbullimit, arrijnë tregjet ndërkombëtare, duke kontribuar në rritjen e eksporteve bujqësore dhe fuqizimin e ekonomisë vendase", thekson ministrja.

Denaj shtoi se "në vitin 2024, sipërfaqja e serrave arriti në 2200 hektarë, ose trefishi krahasuar me vitin 2013".

REZULTATET E VLERËSIMIT TË ZINXHIRIT TË VLERËS PËR (BAM)

PËRPUTHSHMËRIA ME STANDARDET DHE CILËSIA - ÇELËSI I SUKSESIT TË SHQIPËRISË NË TREGUN EVROPIAN TË VAJRAVE ESENCIALE

Qeveria Zvicerane mbështet sektorin bujqësor nëpërmjet ndërhyrjeve të Programit Global Për Cilësi dhe Standarde që zbatohet nga UNIDO, duke synuar të rrisë në mënyrë të qëndrueshme aksesin në tregje kombëtare dhe ndërkombëtare për SME-të në zinxhirët e vlerave BAM dhe F&V, duke forcuar cilësinë dhe kapacitetin e përputhshmërisë me standardet

Ky artikull është pjesë e një raporti që detajon rezultatet e vlerësimit të zinxhirit të vlerës për bimët mjekësore dhe aromatike (BAM). Ky vlerësim u krye në kuadër të projektit “Analiza e zinxhirit të vlerës së bimëve, frutave dhe perimeve aromatike dhe mjekësore në Shqipëri”, e mandatuar nga UNIDO si pjesë e Programit Global të Cilësisë dhe Standardeve (GQSP) dhe financuar nga Qeveria Zvicerane. Një raport përkatës është përgatitur për sektorin e pemëve dhe perimeve (F&V).

GQSP në Shqipëri synon të rrisë në mënyrë të qëndrueshme aksesin në treg për SME-të në zinxhirët e vlerave BAM dhe F&V duke forcuar cilësinë dhe kapacitetin e përputhshmërisë me standardet. Programi fokusohet në infrastrukturën e cilësisë dhe pajtueshmërisë, si dhe në kërkesat ekonomike, sociale dhe të qëndrueshmërisë.

KËRKESAT PËR EKSPORT NË VENDET E BE-SË¹

Kërkesat për eksportin e vajrave esenciale në Bashkimin Evropian

Kërkesat ligjore në funksion të fazës së zinxhirit të furnizimit

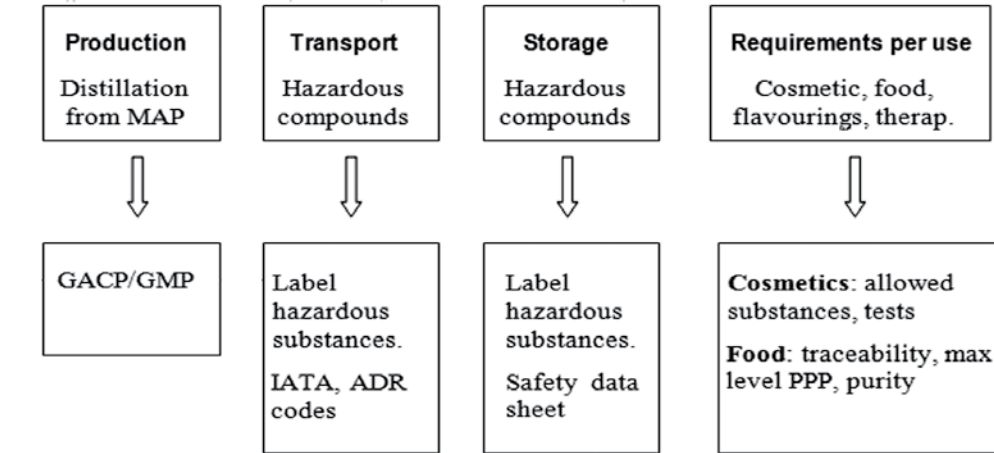
Kërkesat ligjore për të importuar vajra esenciale në lidhje me fazën e zinxhirit të furnizimit janë si më poshtë:

Tabela 1. Kërkesat ligjore dhe fazat e zinxhirit të furnizimit

Faza e zinxhirit të furnizimit	Rregullat e aplikueshme	Kontrolli i konformitetit
Prodhimi dhe grumbullimi i BAM-ve	GACP	Kontrollet dhe analizat kimike dhe fizike.
Nxjerrja e vajit esencial	GMP	
Paketimi/transporti i vajit esencial	Rregulloret REACH dhe CLP	Ambalazhimi, etiketat, dosja teknike.
Ruajtja/trajtimi i vajit esencial	Rregulloret REACH dhe CLP	
Përdorime specifike	Rregulloret në lidhje me përdorimin përfundimtar (kozmetikë, ushqim, mjekësi).	Specifike për çdo përdorim (shih më poshtë).

Lidhja ndërmjet fazave të zinxhirit të furnizimit dhe kërkesave ligjore është paraqitur në Figurën 1 më poshtë.

Figura 1: Kërkesat për eksport në BE në lidhje me fazën e zinxhirit të furnizimit

GACP dhe GMP e aplikueshme për mbledhjen e BAM-ve (BAM-të e egra) dhe kultivimin (BAM e kultivuar) dhe nxjerrjen e vajit esencial janë të standardizuara ndërkombëtarisht dhe jo specifike për tregjet e destinacionit (EMA, 2022; WHO, 2007).

Si rezultat i aplikimit të GAPC dhe GMP, sigurohet cilësia dhe siguria e vajrave esenciale të nxjerrë. Vaji esencial i prodhuar duhet të jetë në përputhje me karakteristikat tipike të atij produkti, të cilat për vajrat esenciale më të zakonshëm janë të zyrtarizuar në standardet ISO. Në disa raste, ka më shumë se një standard ISO, që lidhet me karakteristikat e ndryshme të vajit esencial të nxjerrë nga kultivarë të ndryshëm ose hibride të së njëjtës specie. Ky është rasti, për shembull, me vajrat esenciale të nxjerra nga bimët e gjinisë Lavandula , të cilat madje kanë emra të ndryshëm tregtarë (“vaj lavande” dhe “vaj lavandine”) në varësi të specieve nga e cila nxirret vaji esencial².

Një standard ISO për vajin esencial Helichrysum nuk është zhvilluar ende.

Tabela e mëposhtme tregon standardet ISO të referuara për produktet objekt të këtij dokumenti.

Tabela 2. Standardet ISO të vajrave esenciale me prioritet

Vaj esencial i sherebelës	<i>S. officinalis</i> : ISO 9909: 1997 <i>S. Lavandulifolia</i> ISO 3526:2005	Helichrysum ess. Vaj	<i>I pazhvilluar</i>
Vaji esencial i rigonit	ISO 13171:2016	Vaj esencial livando	ISO 3515:2002 <i>Lavendula angustifolia</i>
Vaj esencial trumze	ISO 19817:2017	Vaj esencial lavandine	<i>Abrialis</i> <i>Ankthi hibrid. x lat.</i> ISO 3054:1987 Grosso ISO 8902:2009

Përputhshmëria e vajit esencial me standardin përkatës ISO ose me karakteristikat e referencës që tregtohen zakonisht në tregjet ndërkombëtare (kur një standard specifik ISO nuk është zhvilluar ende) verifikohen nëpërmjet analizave fizike dhe kimike. Një sërë analizash të tilla zakonisht kërko-het nga blerësit.

Në veçanti, blerësit e BE-së kërkojnë pajtueshmëri në drejtim të:

1. *Substancave kimike të pranishme në vaj esencial*. Vajrat esenciale klasifikohen si NCS - një kategori e përbërjeve kimike (shih më poshtë). Si pasojë, vaji esencial i analizuar duhet të përmbajë vetëm substancat kimike karakteristike të asaj NCS. Për më tepër, prania e kimikateve nuk lejohet nga REACH. Rregullorja duhet të përjashtohet.

2. *Karakteristikat fizike*. Analiza e karakteristikave fizike fokusohet në:

- Ngjyrë;
- Shije,
- Dendësia;
- Rrotullimi optik;
- Indeksi i thyerjes;
- Tretshmëria në ujë dhe vaj (sa lehtë tretet vaji esencial).

Përveç kërkesave ligjore, shumë blerës kanë kërkesa shtesë.

Segmentimi i tregut

Tregu evropian i vajrave esenciale është i ndarë në tre segmente, duke ofruar kanale të ndryshme importi. Në këtë dokument, ne do të shqyrtojmë vetëm kërkesat për eksportin e vajrave esenciale të destinuar për përdorim ushqimor ose kozmetik; nuk do të merren parasysh kërkesat e vajrave esenciale të përdorura për detergjentë dhe produkte farmaceutike.

Vaji esencial i rigonit, sherebelës dhe trumzës përdoren më së shumti në industrinë ushqimore; Vajrat esenciale të livandës dhe helichrysum në industrinë e kozmetikës dhe detergjentit.

Nga pikëpamja ligjore, vajrat esenciale për aromatizues (dmth. një kategori produktesh ushqimore) nuk i nënshtrohen të njëjtave kërkesa për dokumentacion si vajrat esenciale për aplikime të tjera si aromat (një kategori produktesh kozmetike). Rregullorja REACH kërkon që furnizuesit e vajrave esenciale për këto aplikime alternative të ofrojnë shumë më tepër dokumentacion. Vajrat esenciale për aromatizues janë të përjashtuar nga REACH.

Megjithatë, në praktikë, blerësit evropianë të vajrave esenciale për aromatizues shpesh kanë të njëjtat kërkesa dokumentacioni si blerësit e vajrave esenciale për përdorime të tjera. Megjithatë ata nuk e dinë se si klientët e tyre do ta përdorin vajin esencial, ata duhet të kenë të gjithë dokumentacionin e kërkuar për aplikime të ndryshme të mundshme, duke përfshirë aromatizuesit dhe aromat.

Pavarësisht nga përdorimi i synuar, vaji esencial që do të tregtohet në BE duhet të jetë në përputhje me Reg. (EC) 1272/2008 (rregullorja “CLP4”, mbi etiketimin e kimikateve të rrezikshme), e përshkruar më poshtë.

Është e mundur që blerësi të kërkojë që vaji esencial i eksportuar të jetë në përputhje me kërkesat që lidhen me kategori të ndryshme (p.sh. kozmetikë dhe ushqime), në mënyrë që të rishitet vaji esencial tek një gamë më e gjerë klientësh.

Pajtueshmëria me rregulloret e BE-së

Furnizuesit e përbërësve natyralë nga vendet jo anëtare të BE-së duhet të miratojnë praktikat e pranura të nxjerrjes (në rastin e nxjerrjes me avull), të përdorin etiketimin në përputhje me Rregulloren CLP. Gjithashtu, informacioni për substancat potencialisht të rrezikshme duhet të përfshihet në Fletët e të Dhënave të Sigurisë (SDS), siç specifikohet në rregulloren REACH. Mosrespektimi i rregulloreve CLP dhe REACH do të rezultojë në pamundësi për t'u shitur në marketet e BE-së.

INFORMACIONE

Rama viziton fabrikën e vajit në Memaliaj: Investim modern

Kryeministri Edi Rama vizitoi në Memaliaj fabrikën e për-

mënyrën e jetesës së zonës. I shoqëruar nga ministrja e

punimit të vajit dhe nënprodukte të ullirit “Ullishtari”.

Kjo fabrikë është një investim modern dhe sipërmarrje e ngritur mbi traditën dhe

Turizmit dhe Mjedisit, Mirela Kumbaro, njëkohësisht edhe drejtuese politike e PS për qarkun Gjirokastrë, kryeministri vizitoi fabrikën dhe u infor-

mua për këtë investim privat nga familja sipërmarrëse.

Ai premtoi edhe ndihmë për eksportin e vajit të ullirit jashtë vendit, kryesisht në vendet arabike, pasi tregu i Evropës është më i vështirë.

Gjithashtu kreu i qeverisë sugjeroi hapjen e një tjetër fabrike në rrethinat jugore, me qëllim që ullinjtë në zonat e Vlorës apo Fierit të mos shkonin dëm.

Rama theksoi se, “fabrika e përpunimit të vajit dhe nënprodukteve të ullirit, “Ullishtari” është një sipërmarrje e ngritur mbi traditën dhe mënyrën e jetesës së zonës, materializuar në një investim modern që pa asnjë dyshim i jep një vend nderi cilësisë së produktit shqiptar në tryezat e qytetarëve europianë”.

Inteligjenca artificiale fuqizon bujqësinë në Kinë për të korra më të zgjuara

Rritja e bujqësisë në Kinë fuqizuar nga inteligjenca artificiale nxjerr në pah përpjekjet e vazhdueshme të qeverisë për të modernizuar sektorin bujqësor për të përshpejtuar rigjallërimin rural, i cili ndikon thellësisht në jetën e mbi 460 milionë njerëzve në zonat rurale, shkruan “Xinhua”.

Qeveria kineze ka prezantuar prej vitesh politika të shumta për të promovuar zhvillimin e zgjuar të bujqësisë. Në planin për vitin 2025, politikëbërësit kinezë kanë identifikuar për herë të parë zhvillimin e forcave të reja prodhuese cilësore në bujqësi si prioritet kryesor.

Dokumenti nënvizon nevojën për të rritur mbështetjen për bujqësinë inteligjente dhe bën thirrje për zgjerimin e përdorimit të teknologjive si inteligjenca artificiale, të dhëna të mëdha

dhe sisteme me lartësi të ulët në prodhimin bujqësor.

E nxitur nga një kërkesë në rritje, inteligjenca artificiale në bujqësi është zgjeruar me shpe-

të kaluar 90 miliardë juanë deri në vitin 2024, duke shënuar një normë mesatare vjetore të rritjes komplekse prej rreth 10 për qind, sipas Institutit të Kërkimeve të

jtësi. Në vitin 2021, tregu “AI plus Bujqësi” i Kinës vlerësohej në rreth 68.5 miliardë juanë (rreth 9.55 miliardë dollarë amerikanë), me parashikime për

Industirisë Qianzhan.

Ndërsa ende në fazat e hershme, ekspertët kinezë janë optimistë për të ardhmen e inteligjencës artificiale në bujqësi.

Fermerët e Shirgjanit, eksport në tregjet botërore

Marka “Made in Albania” po fiton gjithnjë e më shumë terren në tregjet ndërkombëtare, falë mbështetjes së qeverisë për fermerët dhe bu-

sport, ndërsa fermerët e Shirgjanit në Elbasan vijnë me mbjelljen e kulturave të tjera bujqësore, duke garantuar prodhim cilësor dhe të qën-

jqësinë vendase. Ngarkesat e fundit të lakrës së Brukselit janë gati për ek-

Kryetari i bashkisë së Elbasanit, Gledian Llatja në

një postim në rrjetet sociale tha se ‘vetëm këtë vit, nga zona e Shirgjanit janë eksportuar 1,600 ton lakër, një sukses që vjen si rezultat i punës së palodhur të fermerëve tanë dhe mbështetjes konkrete të qeverisë për zhvillimin e bujqësisë”.

“Ky është modeli që ne duam të forcojmë edhe më shumë, një fshat të gjallë, një ekonomi të qëndrueshme dhe produkte cilësore që bëjnë krenar çdo shqiptar”, tha Llatja.

Produktet bujqësore “Made in Albania” po rrisin praninë e tyre në mënyrë të qëndrueshme në tregjet e huaja.

Eksportet bujqësore shënuan rritje me 18% gjatë muajit shkurt, krahasuar me shkurtin e një viti më parë.

Nga rënia e prodhimit pas gripit të shpendëve, shtrenjtohet deri dyfish çmimi i vezëve

Çmimi i shitjes së vezëve në burim nga pularitë pothuajse është dyfishuar. Prej pularive veza po tregtohet me çmim nga 20 deri 21 lekë për kokërr, ndërsa në tregun e pakicës çmimi i shitjes për vezën e hapur ka arritur në 25 lekë për kokërr

Çmimi i shitjes së vezëve në burim nga pularitë pothuajse është dyfishuar. Prej pularive veza po tregtohet me çmim nga 20 deri 21 lekë për kokërr, ndërsa në tregun e pakicës çmimi i shitjes për vezën e hapur ka arritur në 25 lekë për kokërr.

fillim të muajit mars në disa kabanone në zonën e Durrësit.

Deri në javën e parë të muajit mars (deri më datë 7 Mars) sipas të Dhënave të Ministrisë së Bujqësisë dhe zhvillimit Rural numri i shpendëve të asgjësuar arriti në 67 mijë krerë pas infektimit të tyre me gripin

Çmimi i shitjes së vezës në burim varion 20 deri 21 lekë për kokërr nga 10 deri 11 lekë për kokërr që shitej më parë. Çmimi i tregtimit të vezëve është rritur nga 90 deri 100%.

Në tregun e pakicës çmimi i shitjes së vezës së hapur është 25 lekë për kokërr nga 17 deri 20 lekë që tregtohej më parë. Rritja 20 deri 47%.

Drejtuesit e pularive theksojnë se shtrenjtimi i çmimit u ndikua nga rënia e prodhimit, pas ngordhjes së shpendëve me shfaqjen e gripit H5N1 në

H5N1.

Prodhuesit gjithashtu pohojnë se po përballen me rënie të fuqisë blerëse jo për shkak të ndryshimit të çmimit, por nga frika e konsumatorit. Operatorët garantojnë se vezët e prodhuara janë të sigurta, pasi në efikasitet prodhimi janë vetëm shpendët e shëndetshëm, ndërsa shpendët e prekur nga gripi u asgjësuan dhe në fazën e marrjes së gripit nuk arrijnë të prodhojnë.

Gripi i shpendëve u shfaq në vend edhe 3 vite më parë,

në mars të 2022 dhe rënia më e madhe e prodhimit të vezëve ishte në qarkun e Durrësit, ku është i përqendruar numri më i lartë i stabilimenteve të rritjes së shpendëve. Në Durrës prodhimi i vezëve për 2022 ra rreth 48% krahasuar me vitin paraardhës. Në total sipas të dhënave të INSTAT në vitin 2022 numëroheshin rreth 4,9 milionë pula në të gjithë vendin. Krahasuar me 2021 numri i tyre ra rreth 5%.

Edhe në atë periudhë rënia e prodhimit solli shtrenjtimit të çmimit të vezës deri në 25 lekë për kokërr në tregun e pakicës.

Pa ndihmën e subvencioneve të shtetit prodhuesit arritën të zëvendësonin shpendët e ngordhura përgjatë 2023, ku në fillim të vitit eksportuan edhe sasi të larta të prodhimit.

Për këtë vit sipas operatorëve vlerësohet pozitivisht nisja e rimbursimeve nga shteti për zëvendësimin e shpendëve të ngordhur. Çmimet e pulave për prodhim në treg variojnë nga 4,5 deri 5 euro për krerë.

Në 2023, sipas të dhënave të INSTAT numri i pulave arriti në 4,8 mln krerë. Krahasuar me 2022 numri i tyre ra 2,4%. Në 2023 prodhimi i vezëve u rrit 15% krahasuar me 2022.

Kritere të reja për operatorët turistikë - Drafti: Duhet të kenë drejtues teknikë të kualifikuar

Në prag të çeljes së sezonit turistik qeveria ka vendosur që të rrisë standardet dhe mënyrën e funksionimit të operatorëve turistik në vend.

Në draftin e hedhur për kunsultim synohet që të rritet cilësia e shërbimit të ofruar nga subjektet që ushtrojnë veprimtari të operatorit turistik, nëpërmjet punësimit si drejtues teknik të një personi i cili ka eksperiencë pune të mëparshme në fushën e turizmit.

Në projektvendim përcaktohet që drejtuesi teknik për nevojat të ushtrimit të veprimtarisë së tij, duhet të vërtetojë se zotëron të paktën dy gjuhë të huaj, nëpërmjet një dëshmie apo certifikatë.

Operatorët turistikë, duke pasur si drejtues të aktivitetit të tyre një person të arsimuar, do të mundësonin ofrimin e një shërbimi më cilësor për klientin në një kohë që veprimtaria zhvillohet në bashkëpunim me furnizuesit e shërbimeve brenda dhe jashtë vendit si dhe me operatorët turistik të huaj.

Në këtë mënyrë nëpërmjet këtij projektvendimi synohet rritja e konkurrueshmërisë në

tarinë e operatorit turistik.

Shqipëria pritet të ketë fluks turistësh të huaj gjatë

rajon dhe me gjerë.

Në lidhje me funksionin e inspektimit të veprimtarisë së operatorit turistik, është saktësuar se institucioni përgjegjës për inspektimin është struktura për inspektimet në fushën e turizmit të cila funksionon pranë Agjencisë Kombëtare të Turizmit dhe do të mbikëqyrë zbatimin e kuadrit ligjor për veprim-

kësaj vere ndërsa shifrat tregojnë se vetëm gjatë janarit vendin tonë e vizituan më shumë se gjysmë milioni turistë të huaj.

Gjatë këtij viti pritet një zgjerim i hartës nga do të vijin turistët e huaj kjo e nxituar edhe nga linjat direkte të fluturimeve të cilat janë shtuar së fundmi kryesisht me vendet e lindjes së mesme.

AGROTURIZËM

Rama: Fshati, minierë e pashfrytëzuar për investime

Kryeministri Edi Rama ftoi shqiptarët që ndodhen jashtë vendit të kthehen dhe të investojnë në Shqipëri, ndërsa u shpreh se fshati është një minierë e pashfrytëzuar.

Në një takim në Sarandë me sipërmarrës që janë kthyer në Shqipëri për të investuar, Rama u shpreh se Shqipëria është bekim pasi ka bukuri në çdo cep. “Amerika është këtu dhe në një kuptim kjo është shumë e vërtetë sepse ka akoma shumë hapësirë të pasistemuar me rregulla. Në momentin që ne hyjmë në BE, këto hapësira do të jenë më të sistemuara. Kjo ka të mirën e vetë por edhe pjesën tjetër që fitimet e shpejta bëhen më të vështira”, tha Rama, ndërsa solli në vëmendje faktin se aktualisht situata në vendet më të zhvilluara të Europës është vështirësuar dhe nuk krijon mundësi për kurse.

Kryeministri theksoi se për këdo që kërkon të investojë në Shqipëri “është hap dhe mundësi, në rast se i drejtohet sektorit privat”.

“Më tepër akoma miniera e pashfrytëzuar këtu është fshati. Kush ka në fshat një tokë,

një rrënojë në çfarëdo fshati të Shqipërisë, më i largëti i mundshëm, dhe rri andej në vend që të vijë të hapi një derë dhe të presë e përcjellë njerëz i bën

të bësh bujqësi në disa zona është komplet e pamundur, por nëse bën turizëm është gjëja më e bukur që mund të bësh.

“Investoni sot në fshat pa

llogaritë shumë gabim. Kur ti hap një derë sado larg me këtë turizëm që kemi ne do gjenden njerëzit që vijnë dhe do ta sjellin atje ty tregun”, tha Rama.

Kryeministri theksoi se është e vërtetë që nëse mendon

pritur që të futemi në BE që të vijnë ata nga Polonia e Holanda të investojnë. Sot do të bëni një investim që do t’ju shërbejë shumë sot dhe nesër nëse e shisni do të jetë shumë më shumë”, shtoi Rama.

Rama: Delvina, Finiqi dhe Konispoli, me potencial për agroturizma dhe struktura hoteliere dimërore

Nga Saranda ku zhvilloi një takim me takim sipërmarrës të rinj të kthyer në Shqipëri duke u shndërruar në potencial të ekonomisë rajonale, kryeministri Edi Rama iu bëri thirrje që të shtrijnë biznesin turistik, edhe në zona më të thella, siç janë Delvina, Finiqi apo Konsipoli.

Kreu i qeverisë tha se këto zona kanë potencial të jashtëzakonshëm për të ndërtuar struktura hoteliere dimërore.

“Unë besoj që është koha të mendohet dhe ju takon ju që ta mendoni shtrirjen e bi-

nës, Finqit, Konispolit, ka një potencial të jashtëzakonshëm për të ndërtuar agroturizma, struktura hoteliere dimërore për shëndetin, relaksim, të gjitha që janë shërbime që paguhën shumë dhe kërkojnë në radhë të parë natyrë, mjedise të qeta dhe oxhakun në zjarr”, tha Rama.

Për këtë, theksoi kreu i qeverisë është në dispozicion edhe fondi për financimin e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme që është 250 milionë euro dhe që sot është funksional nga Banka e Shqipërisë.

që është 250 milionë euro dhe që është funksional sot nga Banka e Shqipërisë nga linja e kredisë e Bankës së Shqipërisë me 70% garanci për kolateralin nga ana e qeverisë dhe me një interes që shkon në 3%, sot që flasim është në dispozicion për të bërë investime të tilla. Besoj se është ende mundësia”, tha Rama.

Kreu i qeverisë shtoi “kini parasysh që kur të hyjmë në Bashkimin Europian, ne do të hyjmë në BE, të gjitha pronat do të pësojnë një rritje çmimi dyfish menjëherë. Siç ka treguar historia e vendeve të tjera para nesh”.

“Prona e patundshme bëhet objekt interesi për një popullatë që është qindra miliona njerëz, nuk është më interes vetëm i popullatës që është këtu ose i atyre që e shohin Sarandën apo Shqipërinë si një vend ku blejnë, por që janë akoma pak, janë raste që rriten çdo vit, por janë pak me çfarë ndodh kur hynë në BE, është njësoj si një qytet i ri që i shtohet Shqipërisë dhe të ketë potencialet që ka Shqipëria, edhe pse dyfishohet, janë prapë shumë më lirë se ç’janë në vende të zhvilluara të BE-së. është një investim që jo pas 50 vjetësh, por pas 5 vitesh, 10 vitesh, do t’u kthehet në mirësi shumë të madhe”, tha Rama.

znesit në thellësi për të thyer sezonin dhe për të pasur edhe një degë të bizneseve tuaja turistike hoteliere në territoret brenda, flas për zonat e Delvi-

“Për këtë dhe për më shumë se kaq kini parasysh që fondin e financimit të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme që u vu në dispozicion

‘Parku i Besimit’ në Petrelë, hapet gara për projektimin e Masterplanit

Kultura fetare në Shqipëri dhe harmonia pritet të mishërohen në një park që është pagëzuar si Parku i Besimit dhe që parashikohet të ndërtohet në Petrelë

Kultura fetare në Shqipëri dhe harmonia pritet të mishërohen në një park që është pagëzuar si Parku i Besimit dhe që parashikohet të ndërtohet në Petrelë.

Këtë të premte Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit njoftoi se ka hapur garën për Konkursin Ndërkombëtar për Projektimin e Masterplanit lidhur me këtë park.

Në specifikimet teknike të kësaj procedure sqarohet se qëllimi i kësaj Thirrje është të shërbejë si udhërrëfyes për projektimin e masterplanit të Parkut të Besimit, një kompleks hapësirash arkitektonike, urbanistike dhe peizazhistike që formojnë një monument të gjallë dhe interaktiv të një prej vlerave më karakteristike dhe emblematike të popullit Shqiptar, tolerancës dhe bashkëjetesës fetare.

Parku i Besimit do të shërbejë si një pikë reference dhe celebrim i kulturës fetare shqiptare, e cila ka ndër shtyllat e saj kryesore bashkëjetesën ndërkombëtare.

“Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit (AKPT), mbi bazë të kërkesës

së Korporatës Shqiptare të Investimeve (AIC) dhe me mbështetjen e Miral Group

në mbrojtjen e humanizmit të përbashkët përballë persekutimit dhe totalitarizmit.

(themeluesit e Shtëpisë së Familjes Abrahamike) shpall thirrjen e hapur për Konkursin Ndërkombëtar për Projektimin e Masterplanit të Parkut të Besimit, frymëzuar nga vlera e harmonisë dhe bashkëjetesës fetare, një vlerë që shqiptarët e ndajnë me njëri-tjetrin.

Vizioni i Parkut të Besimit synon krijimin e një hapësire unike në zemër të Petrelës, simbol i unitetit, tolerancës dhe bashkëjetesës fetare në Shqipëri, duke theksuar rëndësinë e këtyre vlerave

Kjo nismë është ndërmarrë në bashkëpunim me Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit dhe Bashkinë Tiranë”, thuhet në dokument.

Parku i Besimit do të ndjekë projekte të ngjashme në botë por që përshtatet plotësisht me kontekstin shqiptar.

Të tillë shembuj në dokument përmenden Parku Kur’anor në Dubai, Shtëpia Abrahamike në Abu Dhabi, Kopshtet e Botës në Berlin, Kopshtet Baha’i në Izrael apo Kopshti i Paqes në Irlandë.

“Paketa e Maleve”, Rama: 500 përfituesit e parë s’paguajnë taksa për 10 vite

Kryeministri Edi Rama i bëri apel sipërmarrësve të rinj të investojnë në agroturizëm dhe agropërpunim, teksa theksoi se “edhe pse ligji që kemi kaluar me emrin “Paketa e maleve” i referohet në radhë të parë maleve, në tërësi është një ligj që i referohet territoreve të brendshme të vendit, që do të thotë edhe territoreve brenda gjithë rajonit Sarandë ku përfshihen Delvina, Konispoli, Finiqi dhe ku ka një potencial të madh për të investuar”.

Në takimin e zhvilluar në Sarandë me sipërmarrës të rinj të kthyer në Shqipëri, Rama tha se “500 të parët që do të futen në aplikim për “Paketën e Maleve” për të zhvilluar një pronë për agroturizëm, për agropërpunim ose për çfarëdo zhvillimi tjetër që kërkon një investim, po kryesisht për agroturizëm do të ketë një periudhë 10 vjeçare pa asnjë taksë dhe TVSH do të jetë vetëm 6%. I 501 pastaj do paguaj taksën normalisht si paguani edhe ju në hotelet tuaja. Shikojeni këtë si mundësi”.

“Kini parasysh që në ligjin me emrin “Paketa e maleve” e para edhe pse këtu është pak më ndryshe, jo komplet ndryshe, mjafton një dëshmi e miratuar nga këshilli bashkiak sa i përket pronës që mund të mos ketë hipotekën për shkaqet që

ne i dimë që lidhen me 7501, mjafton ajo dëshmi për të bërë menjëherë marrëveshjen me shtetin, për të marrë lejen e ndërtimit dhe për të filluar investimet”, theksoi Rama.

Kryeministri Rama u shpreh se “marrëveshja bazohet tek një transaksion simbolik me

investuar.

Më tej, Rama tha se “jam 100% dakord që kur shkon jashtë ka disa gjëra që janë të stabilizuara, por nga ana tjetër horizonti nuk është i hapur, ndërsa këtu mund të ketë disa gjëra që nuk janë të stabilizuara, por horizonti është

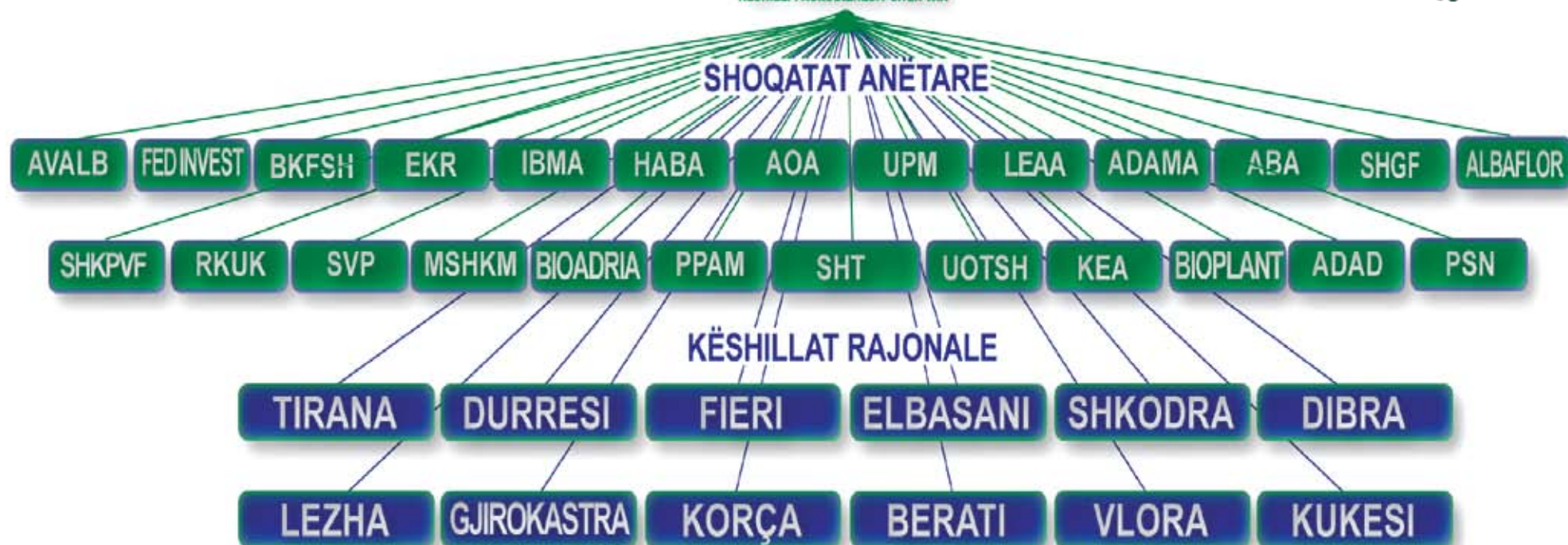

një euro, ndërkohë që ajo pronë është e jotja ose e atij me të cilin ke bërë marrëveshje për investimin dhe kur mbaron investimi, pronë është e jotja e hipotekuar. Çdo problematikë që me gjasë mund të lindë më pas s’ka lidhje me ty, por e trajton shteti me këdo që mund të dalë si pretendent”.

Rama vuri në dukje se Shqipëria është vendi ideal për të

i hapur dhe si e tregon historia e secilit për ata që kanë ide, vizion, kurajo Shqipëria është vendi ideal për të investuar sepse të jep mundësinë që pastaj të fitosh shumë më tepër se duke qëndruar jashtë e të punosh për të tjerët”.

“Sot juve në strukturat tuaja jepni paga që janë 100% konkurruese me pagat e Greqisë për të njëjtat punë”, tha Rama.

Këshilli i Agrobiznesit Shqiptar

www.kashalbania.org

Këshilli i Agrobiznesit Shqiptar

KREDI E SHPEJTË MIKRO

PËR ÇDO QËLLIM BIZNES APO INDIVID

KREDI MIKRO

deri në **2,500,000** LEKË

AGROTURIZËM

Alpinistët e rinj, eksplorim dhe promovim atraksioneve turistike të Krrabës

Natyrë e qyteteve shqiptare shpalos diversitetin në mënyra të mrekullueshme.

Fshati i Krrabës që ndodhet në pjesën juglindore të Tiranës dhe është një nga zonat me bukuri të veçanta natyrore që ofron destinacione të shumta e mjaft të lakmuar për t'u vizituar nga turistët.

Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Anila Denaj ishte në Krrabë ku takoi me Eglin, Klismanin, Kudretin dhe Sokolin, 4 djem të rinj të apasionuar pas alpinizmit që promovojnë përmes rrjeteve

sociale bukuritë natyrore të zonës së tyre.

Denaj shprehet se “me pasion dhe përkushtim ata nuk rreshtin së promovuar thesaret natyrore të Krrabës, Syrin e Ciklopit, Shpellën e Mbytyes dhe Lumin Katarak”.

“Zëri i tyre dhe dashuria për vendlindjen, janë ftesa më e bukur për ta kthyer Krrabën në një destinacion turistik gjithnjë e më të njohur”, thekson ministria.

Njëri prej të rinjve tregon se, ndër atraksionet më të bukura të zonës është Syri i Ciklopit,

që përveç pamjes mahnitëse ai krijon mundësinë të notohet gjatë ditëve të nxehta të verës.

Më pas është Shpellën e Mbytyes që është një atraksion i ri për tu eksploruar nga vizitorët dhe Lumin Katarak që është shumë i aksesueshëm nga turistët.

Denaj theksoi se, kjo është një zonë që ka potencial të madh për të zhvilluar bujtinat me zonjat që gatujnë prodhime tradicionale të zonës duke e kthyer fshatin e Krrabës në destinacion të turizmit gjithëvjetor.

U kthye pas 30 viteve në Greqi, bletërritësi: Këtu ka më shumë mundësi se në emigrim

Pas 30 vitesh në emigrim, Fatos Hotolishta dhe familja e tij janë rikthyer në vendlindje me një vizion të ri, investimin për rritjen e bletëve në tokën e vetë.

Parku i tyre “Bleta e egër”, i vendosur në fshatin Pacomit të Përmetit siguron të ardhurat kryesore për këtë familje e cila mendon ta zgjerojë aktivitetin duke punësuar të tjerë persona.

Kryeministri Edi Rama ndau në rrjetet sociale dëshminë e Fatosit, i cili nga viti 1992 kishte emigruar në Greqi, dhe pas 30 viteve emigracion vendosi të kthehej në vendlindje.

Fatosi tregon se në vitin 2023 vendosi që aktivitetin që ushtronte në Greqi si bletar ta hapte në vendlindje.

“Vendosa që këtë aktivitet që kam pasur në emigrim ta hap në vendlindjen time. Me këtë aktivitet punësoj veten dhe familjen time dhe më vonë mund të punësoj edhe punëtorë të tjerë”, u shpreh Fatosi.

Sipas tij “në Shqipëri ka shumë mundësi për të punuar dhe jetuar më mirë se në emigrim”.

Ndërsa Klodina, bashkëshortja e Fatosit u shpreh se falë një financimi nga fondet e BE-së kanë arritur të sigurojnë edhe një makineri të posaçme për punishten e tyre.

“Në punishten ‘Bleta e egër’ kemi produktet tona si qumështi i bletës, poleni, propolisi, mjalti, qirinjtë e ndryshëm, kremërat që janë bio. Falë një fondi nga BE kemi marrë edhe makinerinë, që në jug të Shqipërisë nuk ka, për të bërë

bukën e bletës për të stimuluar ushtrinë e saj dhe për të ecur sa më mirë. Pas 30 vitesh emigracion kjo punishte u rikthye në shtëpinë tonë të dytë. Ne mendojmë ta zgjerojmë akoma më shumë me punonjës të tjerë”, theksoi ajo.

Konkursi ndërkombëtar “Wanderlust in Albania”, Rama fton vizitorët: Tregoni emocionet gjatë eksplorimit të Shqipërisë

Ajencia Kombëtare e Turizmit shpalli edicionin e dytë të konkursit ndërkombëtar “Wanderlust in Albania – foto & video reels”.

Kryeministri Edi Rama bëri të ditur se ky konkurs ka për qëllim promovimin inovativ të Shqipërisë turistike përmes fotove dhe videove reels të realizuara përmes tregimtarëve më autentikë, vetë vizitorëve.

Rama ftoi vizitorët të marrin pjesë në “Wanderlust in Albania” për të treguar emocionet gjatë eksplorimit të Shqipërisë turistike.

Në garë mund të marrin pjesë si fotografët profesionistë ashtu edhe ata amatorë që kanë fiksuar imazhe të bukura të vendit tonë, gjatë dy viteve të fundit. Konkursi është ndërkombëtar dhe ka 11 kategori, përfshirë risinë e këtij edicioni, kategorinë inovative të videove CGI.

300 fotot dhe 100 videot më të votuara do të kenë mundësi të marrin çmime speciale. Gjithsej do të ndahen 40 çmime.

Kryeministri informoi se edicioni i parë shënoi një sukses të vërtetë duke

tërhequr pjesëmarrës nga 42 shtete të botës.

“Mundësoi të ndajmë bukurinë e Shqipërisë me një audiencë globale”, tha Rama.

Aplikimet për Konkursin Ndërkombëtar “Wanderlust in Albania” do të jenë të hapura nga data 21 mars deri më 4 prill. Sfidat e këtij edicioni do të jetë edhe më e madhe.

Të gjithë fituesit do të jenë pjesë e një aktiviteti special i cili do të nderojë bukuritë më të veçanta të Shqipërisë përmes këndvështrimit të fotografuesve.

Agroturizëm “Oazi Baho” në Kolonjë, shembull i potencialeve natyrore e agroturistike

Në Kolonjë të Gjirokastrës “Oazi Baho” është një model i agroturizmit.

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Mirela Kumbaro, e cila vizitoi nga afër këtë agroturizëm e cilësoi një oaz të mrekullueshëm të natyrës.

“Njerëz punëtorë si Xhelali, që prej 17 vitesh kultivon troftën në këtë zonë, duke zgjeruar kapacitetet e biznesit të tij buzë liqenit të Kacajthit – të cilin e ruajmë si monument natyre, por edhe duke mbrojtur me fanatizëm peizazhet rreth tij, na bindin se ç’potenciale natyrore e agroturistike kemi e ç’zinxhir ekonomie mund të prodhojë turizmi rural, ndërsa zhvillimi i mëtejshëm do të favorizohet edhe nga kantieret infrastrukturore për rrugët ndërlidhëse ku më kryesorja është rruga e re që lidh Gjirokastrën me Tepelenën e cila do të kalojë

pikërisht pranë Kolonjës”, tha Kumbaro.

Ministria Kumbaro u shpreh se “në fshatin Kolonjë ndihet mikpritja tipike e Labërisë, shijohet trofta e freskët dhe ushqimet e zonës, si edhe kënaqesh nga ushtrimi

e këngës isopolifonike”.

Mbështetja për agroturizmin ka nxitur investitorët të ngrenë struktura akomoduese për vizitorët, të cilët, bashkë me natyrën tashmë mund të shijojnë edhe ushqimet tradicionale.

Përputhshmëria me Standardet dhe Cilësia - Çelësi i Suksesit të Shqipërisë në Tregun Evropian të Vajrave Esenciale

(Vijon nga faqja 5)

Tabela 3. Pajtueshmëria e vajrave esenciale me dispozitat ligjore të BE-së dhe kategorinë e produktit		
Kategoria e kërkesës	Çështjet kyçe	Normat e referencës
E zakonshme për të gjitha përdorimet - vajrat esencialë si lëndë e parë		
Paketimi dhe etiketimi- CLP4	• Etiketat përfshijnë informacionin bazë, piktogramet mbi rreziqet dhe kodet e substancave kimike; • Shfaq kodet UFI dhe EINECS në etiketa;	Reg. (KE) 1272/2008
ARRIJ	• Vetëm subjektet e autorizuar dhe të regjistruara të vendosura në BE mund të tregtojnë me kimikate të rrezikshme; • Për tregti mbi 1 ton, importuesi duhet të jetë i regjistruar në REACH ³ ;	Reg. (KE) 1907/2006
	• Të gjitha produktet duhet të shoqërohen me një <i>fletë të dhënash sigurie</i> ;	
Vaj esencial për kozmetikë		
Rregullorja kozmetike e BE-së	• Prodhuetit e përbërësve kozmetikë duhet të japin informacion mbi vetitë dhe atributet e përbërësve;	Reg. (KE) 1223/09
Vaj esencial për përdorim ushqimor		
Ligji i BE-së për ushqimin	Aplikimi HACCP	Reg. (EC) 852/2004
Gjurmueshmëria	Normat e përgjithshme mbi gjurmueshmërinë	Reg. (BE) 931/2011
Ndotësit dhe mbetjet	• Metalet (ndotësit);	Reg. (KE) 1881/2006
	• Mbetjet e PPP;	Reg. (KE) 396/2005
	• Trupa të huaj (plastikë, metale, trupa të tjerë të huaj); përfshin analizën e pastërtisë së vajit esencial;	Reg. (KE) 2073/2005
Rregullore për aditivët e ushqimit, aromatizuesit dhe enzimat		• Reg. (EC) 1333/2008 (aditivë ushqimor);
		• Reg. (KE) 1334/2008; (aromatizues); Lista e aromatizuesve në Reg. (EC) 872/2012; • Reg. (EC) 1332/2008 (enzimat ushqimore).

Etiketimi - Rregullorja CLP

Rregullorja e Klasifikimit, Etiketimit dhe Paketimit (CLP) (CE 1272/2008) përafron legjislacionin e mëparshëm të BE-së me Sistemin e Harmonizuar Global të Klasifikimit dhe Etiketimit të Kimikateve (GHS). Rregullorja CLP ka për qëllim të sigurojë efikasitetin rregulator dhe të harmonizojë komunikimin e informacionit të rrezikut.

Rregullorja CLP plotëson Rregulloren REACH. Ai rregullon njoftimin e klasifikimeve, krijimin e listës së klasifikimeve të harmonizuara dhe krijimin e një inventari klasifikimi dhe etiketimi.

CLP nuk zbatohet për substancat dhe komponimet për përdoruesit përfundimtarë, të tilla si ilaçet, kozmetika, ushqimi dhe ushqimi i kafshëve, edhe kur ato përdoren si aditivë ushqimorë ose aromatizues ushqimesh.

Sipas rregullores CLP, përbërësit natyralë duhet të etiketohen dhe paketohen në një mënyrë që mbron punëtorët, konsumatorët dhe mjedisin. Etiketa duhet të përfshijë informacionin e mëposhtëm:

- Emri, adresa dhe numri i telefonit të furnizuesit;
- Sasinë e substancës ose përzierjes, përveç rasteve kur specifikohet diku tjetër në paketim;
- identifikuesit e produktit; Në rastin e kimikateve duhet të jepet në etiketë një kod UFI (identifikues unik i formulës), për të siguruar veprime të shpejta dhe të përshtatshme në rast helmimi; mund të shtohen edhe kode të tjera të ndryshme, si EINECS (Inventari Evropian i Substancave Kimike Ekzistuese), një numër regjistri që i jepet çdo substance kimike të disponueshme komercialisht në Evropë ose numri i identifikimit CAS (i përdorur edhe për eksport në SHBA)⁴;
- Piktogramet e rrezikut, fjalët sinjalizuese, deklaratat e rrezikut, deklaratat paraprake dhe informacioni shtesë. Meqenëse vajrat esenciale konsiderohen si një përbërës i rrezikshëm, kërkohen një numër piktogramesh rreziku dhe deklarata paraprake.

Një shembull i etiketës së vajit të livandës që përdoret në shitjen me shumicë të vajrave esenciale është dhënë më poshtë.

Figura 2: Shembull i etiketës së vajit esencial për përpunim të mëtejshëm: eksport në BE		
Label example Identification by a) Trade name b) International name c) CAS no. d) EINECS N° a) Lavandin oil b) Lavender, <i>Lavendula hybrida</i> grosso, ext. c) 93455-97-1 d) 297-385-2	Lavandinöl Lavendel, Lavendula hybrida grosso, Extrakt EINECS 297-385-2 Achtung Vorsachlich Reizwirkung. Kann allergische Reaktionen verursachen. Schädlich für Wasserorganismen, mit langfristiger Wirkung. Warning Causes skin irritation. May cause an allergic skin reaction. Harmful to aquatic life with long lasting effects. Schutzhandschuhe/Schutzkleidung/Schutzschuhe/Schutzhaube tragen. Behälter nie mit Wasser und Seife waschen. Bei Verdunstung oder Verschling: Betroffene Rat einholen/ärztliche Hilfe hinzuziehen. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. If on skin: Gently wash with plenty of soap and water. If also inhaled or swallowed: Get medical advice/attention.	Lavandin Oil Lavender, Lavendula hybrida grosso, oil. CAS 93455-97-1

Rregullorja REACH

Regjistrimi, vlerësimi, autorizimi dhe kufizimi i kimikateve - Rregullorja REACH (Reg. (EC) 1907/2006) trajton prodhimin dhe përdorimin e substancave kimike⁵ dhe ndikimet e tyre të mundshme si në shëndetin e njeriut ashtu edhe në mjedis.

Parimet bazë të REACH janë që: i) të gjitha substancat kimike duhet të regjistrohen për t'u shitur në tregjet e BE-së ⁶ dhe, ii) vetëm subjektet e autorizuara mund të tregtojnë substanca të regjistruara.

Brenda klasifikimit REACH të kimikateve, vajrat esenciale klasifikohen si “*Substanca Komplekse Natyrore*” - NCS, që do të thotë se ato përbëhen nga disa substanca kimike. Përbërjet e NCS ndryshojnë shumë në kompleksitet, duke filluar nga e thjeshta (me vetëm disa përbërës) në shumë komplekse (më shumë se 100 përbërës). Karakterizimi i tyre kimik ndryshon me atë kompleksitet.

Specifikimi i NCS është se, duke qenë produkte botanike, ka ndryshime natyrore në përbërjen kimike edhe nëse NCS merret nga një gjini dhe specie e vetme. Kjo mund të lidhet me origjinën, me variacionet klimatike ose me pjesën e bimës që përpunohet. Metodologjitë e përpunimit do të ndikojnë gjithashtu në variacionet në përbërjen kimike.

Të gjithë vajrat esencialë të prodhuar në Shqipëri janë tashmë të regjistruar, ndaj ky nuk është problem për eksport, ndërkohë që detyrimi për të tregtuar me një subjekt të autorizuar mund të krijojë një pengesë tregtare.

Të gjitha pjesët e eksportuara duhet të shoqërohen nga një *fletë e të dhënave të sigurisë* (SDS). SDS janë dokumente komplekse, të artikuluar në 16 kapituj⁷, që mbulojnë të gjitha aspektet e sigurisë. Udhëzimet specifike për përgatitjen e SDS ofrohen nga ECHA-Agjencia Kimike e BE-së (ECHA, 2020).

Identifikimi dhe emërtimi i substancave të përdorura në SDS duhet të ndjekin indikacionet e parashikuara në rregulloren REACH.

Nëse një përbërje ose substancë e re regjistrohet, një dosje regjistrimi duhet të dorëzohet në ECHA, Agjencia Evropiane Kimike. Megjithatë, nëse shuma e tregtuar është më e vogël se 1 ton në vit, regjistrimi nuk kërkohet.

Vaj esencial eksportohet si lëndë e parë për përpunim të mëtejshëm

Vaji esencial mund të eksportohet si produkt i ndërmjetëm për përpunim të mëtejshëm; në këtë rast, produkti duhet të jetë në përputhje me REACH (nëse shitjet tejkalojnë 1 ton në vit) dhe rregulloret CLP, me dispozitat e mëposhtme:

- Për t'i shitur një subjekti të regjistruar dhe të autorizuar për t'u marrë me atë NCS specifike (në rastin e vajit esencial specifik);
- Për të siguruar një Fletë të të Dhënave të Sigurisë – SDS (shih më lart për përmbajtjen e SDS);
- Për të dhënë një tregues të kodeve NCS (UFI dhe EINECS);
- Të sigurojë një etiketë në përputhje me rregullat e CLP për substancat e rrezikshme;
- Për të siguruar që paketimi dhe transporti janë të përshtatshme për NCS.

Si eksportuesi ashtu edhe importuesi janë përgjegjës për pajtueshmërinë e etiketave dhe SDS me kërkesat ligjore.

Vaj esencial i eksportuar për kozmetikë

Këto produkte duhet të ndjekin dispozitat e përfshira në Reg.(EC) 1229/2009 (e ashtuquajtura “Rregullorja kozmetike”). Kjo rregullore përditësohet vazhdimisht, me substanca të reja të lejuara ose të kufizuara në përdorim ⁸.

Ekzistojnë shtatë kategori të produkteve kozmetike: i) kujdesi oral; ii) kujdesi i lëkurës; iii) kujdesi ndaj diellit; iv) kujdesi i flokëve; v) dekorim kozmetik; vi) kujdesi për trupin dhe; vii) parfume.

Vajrat esencialë për kozmetikë mund të përdoren në secilën nga këto kategori produktesh. Vajrat esencialë përdoren në kozmetikë kryesisht si kremra trupi ose vajra esencialë për masazhe, të përziera me vajra transportues (shumica e produkteve komerciale për përdoruesit përfundimtarë) ose të pastër; disa vajra esencialë, si livanda, përdoren gjithashtu shumë si freskues ajri.

Një sasi e konsiderueshme e vajrave esencialë përdoret për produktet e aromaterapisë. Në kuadrin ligjor të BE-së, *produktet e Aromaterapisë klasifikohen si kozmetikë*, duke përfshirë freskuesit e ajrit.

Përveç pajtueshmërisë me rregulloret REACH dhe CLP, vajrat esencialë të eksportuar për kozmetikë duhet të jenë në përputhje edhe me Reg. (EC) 1223/09 (“Rregullorja kozmetike”).

Reg. (EC) 1229/2009 ofron një listë të substancave që nuk mund të jenë të pranishme në produktet kozmetike dhe një listë të substancave që mund të jenë të pranishme në sasi të kufizuara⁹.

Nëse një produkt eksportohet si produkt për konsum përfundimtar, duke përfshirë produkte të thjeshta si freskues ajri për aromaterapi, eksportuesi duhet t'i sigurojë blerësit një *dosje të plotë teknike*, duke përfshirë informacionin dhe dokumentet e mëposhtme:

- Fleta e të Dhënave të Sigurisë – SDS (shih më lart dispozitat e rregullores REACH mbi përmbajtjen e SDS);
- Fleta e të Dhënave Teknike – TDS;
- Certifikatat e analizave, duke përfshirë ndër të tjera, informacion mbi pastërtinë e produktit.

Shumica e vajrave esencialë kanë një standard ISO për t'u përputhur me:

- Deklarata e alergjenit;
- Informacioni i gjurmueshmërisë;
- Politikat dhe praktikrat e përgjegjshme të burimeve, duke përfshirë deklaratën se produkti nuk është testuar te kafshët;
- Regjistrimi i certifikatave të marra dhe standardet e aplikuara.

Vajrat esencialë të eksportuar si produkt për aromaterapinë ose aromë ambienti

Produktet për aromaterapinë, përfshirë ato që do të përdoren për freskimin e ambientit, klasifikohen si kozmetikë, pasi substancat aktive do të thithen nga klienti dhe përfundimisht do të kenë efekte të krahueshme me ato të vajrave të masazhit, kremrave kozmetike etj.

Produktet duhet të jenë në përputhje dhe etiketimin me CLP4

Vajrat esencialë të eksportuar si produkt ushqimor

Vaji esencial i eksportuar si produkt ushqimor mund të jetë aditiv ushqimor, aromatizues ose enzima.

Ata duhet të respektojnë të gjitha rregullat që lidhen me produktet ushqimore, duke përfshirë sa vijon:

- *Gjurmueshmëria* të paktën duke aplikuar konceptin një hap prapa-një hap përpara. Eksportuesi duhet të bëjë grupe individuale të gjurmueshme me shenja në çdo kontejner. Duhet të jetë gjithashtu

Përputhshmëria me Standardet dhe Cilësia - Çelësi i Suksesit të Shqipërisë në Tregun Evropian të Vajrave Esenciale

(Vijon nga faqja 6)

e nevojshme që këto grupe të regjistrohen në një sistem administrativ, pavarësisht nëse prodhohen me përzierje ose jo;

- *Higjiena* , me aplikimin e praktikave HACCP dhe GMP;
- *Pajtueshmëria me rregullat për ndotësit*: mbetjet e PPP, trupat e huaj;
- *Etiketimi*, duke ndjekur rregulloren CLP dhe rregullat për etiketimin e ushqimeve. Në veçanti, përveç dispozitave të CLP (kodet e substancave kimike, piktogrami i rrezikut, paralajmërimet, etj.), duhet të jepet informacioni i mëposhtëm:

- Emri i produktit;
- Kodi i grupit;
- Nëse produkti është i destinuar për përdorim në produkte ushqimore;
- Vendi i origjinës;
- Emrin dhe adresën e eksportuesit;
- Data e prodhimit;
- Data “më e mira para”;
- Pesha neto;
- Kushtet e rekomanduara të ruajtjes.
- *Paketimi*. Blerësit evropianë në përgjithësi i bazojnë kërkesat e tyre të paketimit në standardin ISO 210:2014. Ky standard parashikon rregulla të përgjithshme për paketimin, kondicionimin dhe ruajtjen e vajrave esencialë. Përveç nëse specifikohet ndryshe nga blerësi, duhet të ndiqen udhëzimet e mëposhtme të paketimit:
- Përdorni paketimin e miratuar nga Kombet e Bashkuara. Ky paketim është i përshtatshëm për transportin e mallrave të rrezikshme, duke përfshirë vajrat esenciale;
- Për detaje mbi materialet e paketimit, shihni Federatën Evropiane të Vajrave Esencialë për transportin e mallrave të rrezikshme;
- Ruajtja e cilësisë së vajrave esenciale duke përdorur kontejnerë të një materiali që nuk reagon me përbërësit e vajit (p.sh. çeliku i llakuar ose i rreshtuar, alumini);
- Përdorni materiale të reja paketimi;
- Mos përdorni detergjentë nëse duhet të pastroni enët e materialeve të punës. Ata mund të kontaminojnë vajin për shkak të mbetjeve. Përdorni vetëm ujë ose alkool dhe lëreni të thahet me kujdes;
- Mbushni hapësirën e sipërme në kontejnerë me një gaz që nuk reagon me përbërësit e vajit tuaj (p.sh. azot ose dioksid karboni). Nëse vaji esencial reagon me ajrin në enë, ky proces mund të rezultojë në përkeqësim të cilësisë;
- Lehtësimi i riciklimit të materialeve të paketimit nga blerësit evropianë. Për shembull, përdorni kontejnerë me material të riciklueshëm (p.sh. metal);
- Ruani kontejnerët në një vend të thatë dhe të freskët për të parandaluar përkeqësimin e cilësisë;
- Mbani vajrat esencialë të certifikuar organikë të ndarë fizikisht nga vajrat esencialë konvencionalë.

EKSPORTIMI I BAM-VE NË SHBA

1. Kategorizimi i BAM-eve të SHBA-së për qëllime të sigurisë ushqimore

Duke iu referuar BAM-it të përzgjedhur, të gjitha ato konsiderohen si “Substanca të njohura përgjithësisht si të sigurta” në Kodin e Rregulloreve Federale - CFR (CFR, 2023). Kufijtë për t'u zbatuar në përdorimin e një substance që do të përfshihet në këtë kategori janë dhënë në Titullin 21 të CFR (CFR, 2023). Këto substanca, nëse përdoren në përputhje me indikacionet e parashikuara në CFR, konsiderohen të sigurta dhe për këtë arsye nuk i nënshtrohen autorizimeve specifike, përveç atyre të parashikuara për produktet ushqimore (BAM të thata të përdorura si erëza) ose nga GMP-ja e kërkuar për të gjitha vajrat esenciale.

Të njëjtat varietete të borzilokut përfshihen në listën e aneksuar në nën-kategoritë 182.10 (erëza dhe erëza dhe aromatizues të tjerë natyrorë) dhe 182.20 (vajra esenciale, oleorezina (pa tretës) dhe ekstrakte natyrale (përfshirë distilimet)). Megjithatë, këto lista nuk përfshijnë *Oreganum Majorana*, që është BAM-i i njohur zakonisht si marjoram në Evropë. Nuk është e qartë nëse *Oreganum Majorana*, nëse eksportohet në SHBA, do të klasifikohet automatikisht si “Substanca të njohura përgjithësisht si të sigurta”.

Ndërsa të gjitha vajrat esenciale të nxjerra nga BAM-et e përzgjedhura përfshihen në këtë kategori, jo të gjitha BAM-et e thara janë, siç detajohet në tabelën më poshtë.

<i>Tabela 4. Substancat e njohura përgjithësisht si të sigurta - CFR Titulli 21, Vol. 3, Pjesa 182</i>			
182.10 Erëza dhe erëza dhe aromatizues të tjerë natyrorë.		182.20 Vajra esenciale, oleorezina (pa tretës) dhe ekstrakte natyrale (përfshirë distilimet)	
Emri komercial	Emri botanik	Emri komercial	Emri botanik
<i>Nuk përfshihen</i>		I pavdekshëm	<i>Helichrysum augustifolium</i> DC
Livando	<i>Lavandula officinalis</i> Chaix.	Livando	<i>Lavandula officinalis</i>
<i>Nuk përfshihen</i>		Livando, thumba	<i>Lavandula latifolia</i> Vill.
<i>Nuk përfshihen</i>		Lavandina	Hibride midis <i>Lavandula officinalis</i> Chaix dhe <i>Lavandula latifolia</i> Vill.
Rigon (rigon, meksikan rigon, meksikan urtë, organ)	<i>Lippia</i> spp.	Origani	<i>Origani</i> spp
Marjoram, e ëmbël	<i>Majorana hortensis</i> Moench.	Marjoram, e ëmbël	<i>Majorana hortensis</i> Moench.
Marjoram, tenxhere	<i>Majorana onites</i> (L.) Benth.	<i>Nuk përfshihen</i>	
Kleri	<i>Salvia sclarea</i> L.	Kleri	<i>Salvia sclarea</i> L.
Sherebela	<i>Salvia officinalis</i> L.	Sherebela	<i>Salvia officinalis</i> L.
		Sage, grek	<i>Salvia triloba</i> L.
		Sage, spanjisht	<i>Salvia lavandulaefolia</i> Vahl.
Trumzë	<i>Thymus Vulgaris</i>	Trumzë	<i>Thymus Vulgaris</i> dhe <i>Thymus zygis</i> var. <i>gracilis</i> Boiss
		Trumzë, e bardhë	Bëni.
		Trumzë, e egër ose rrëshqanore	<i>Thymus serpyllum</i> L.

2. Kërkesat për eksportimin e BAM-ve të thara në SHBA

Shqipëria është eksportuesi kryesor i sherebelës së thatë në SHBA. Në dekadën e mëparshme, pothuajse 50% e sherebelës së thatë të importuar në SHBA vinte nga Shqipëria; megjithatë, janë hasur probleme të përsëritura në lidhje me praninë e kontaminimit mikrobial (në veçanti *Salmonella*) dhe praninë e trupave të huaj. Në një fazë të caktuar, ka qenë e nevojshme ose të trajtohet drejtpërdrejt loti i importuar për kontroll mikrobik direkt në SHBA ose të eksportohet fillimisht në një vend të tretë ku është kryer trajtimi me avull (dhe është ruajtur vlera e shtuar) dhe pas rieksporit të lotit të trajtuar në SHBA.

Duke marrë parasysh sa më sipër, vlerësimi i kërkesave për eksport do të fokusohet në kontrollet mikrobike dhe trupat e huaj.

Kontrollet për kontaminimin mikrobiologjik

Për të kontrolluar patogjenët, kompanitë ndjekin metoda të ndryshme duke përfshirë trajtimet me rrezatim dhe avull. Sipas Agjencisë së Mjedisit të Shteteve të Bashkuara (EPA), metoda e përdorur “...varet nga patogjeni shqetësues, karakteristikat e veçanta të erëzës dhe nëse erëza mund t'i rezistojë një trajtimi të veçantë pa degradim të konsiderueshëm në cilësi”.

Për shembull, rrezatimi eliminon organizmat dhe bakteret që shkaktojnë sëmundje ushqimore dhe prishjen e ushqimit. Përfitimet përfshijnë sigurinë e përmirësuar të ushqimit dhe jetëgjatësinë e zgjatur pa përdorimin e kimikateve ose substancave toksike dhe gjithashtu, pa ndikuar në nivelet e lëndëve ushqyese. Rrezatimi është miratuar për përdorim në erëza por ushqimet e trajtuara duhet të etiketohen qartë si “të trajtuara nga rrezatimi” në paketim.

Një metodë tjetër e përdorur është oksidi i etilenit (ETO), i cili është një gaz i ndezshëm, i pangjyrë që përdoret si sterilues për erëzat, si dhe për sterilizimin e kozmetikës dhe pajisjeve mjekësore. Testimi për mbetjet ETO në erëza është i nevojshëm pasi është toksik për njerëzit.

Një mënyrë e zakonshme për të kontrolluar *Salmonellën*, një ndotës mikrobial shpesh i pranishëm në BAM-et e thara është përdorimi i trajtimit me avull.

Nivelet maksimale të mbetjeve (MRL) për ETO të vendosura nga Agjencia Rregullatore e Menaxhimit të Dëmtuesve të Shëndetësisë (PMRA) janë në 7 ppm për ETO dhe 940 ppm për Etilene Chlorohydrin (një degradim nga produkt i ETO) në barishte, erëza dhe fruta dhe perime specifike. Këto nivele janë në përputhje me tolerancat e SHBA.

Trupat e huaj

Ndryshe nga BE-ja, ka kufizime dhe indikacione për kufijtë e pranisë së trupave të huaj, të përcaktuara nga FDA (2005) dhe ASTA - Shoqata Amerikane e Tregtisë së Erëzave.

3. Vajra esenciale

Eksporti i vajrave esencialë BAM në SHBA është më i lehtë se në BE: vajrat esencialë BAM konsiderohen në thelb të sigurta dhe deklarata për destinacionin e përdorimit të produktit e dhënë nga eksportuesi përcakton rregullat e zbatueshme (dmth nëse është një produkt kozmetik ose ushqimor); i takon importuesit të verifikojë përputhshmërinë e produktit të marrë me kategorinë e deklaruar.

Në SHBA termi “aromaterapi” nuk njihet (përveç nëse në BE, ku klasifikohet si produkt kozmetik), kështu që ky tregues nuk do të pranohej. Si parim, vajrat esencialë janë ose kozmetikë, ilaçe ose produkte ushqimore.

Importet e vajrave esencialë mund t'i nënshtrohen kontrolleve nga Shërbimi i Inspektimit të Shëndetit të Kafshëve dhe Bimëve - APHIS dhe Administrata e Ushqimit dhe Barnave - FDA FDA rregullon vajrat esenciale sipas përdorimit të tyre të synuar nga një kompani sipas “Akti Federal i Ushqimit, Barnave dhe Kozmetikës”. .

Përveç dokumentacionit administrativ dhe doganor (¹⁰formulari CBP 301, përmbledhja e importit, fatura e uljes, fatura tregtare dhe lista e paketimit), kërkohen vetëm dy dokumente:

1) Certifikata e origjinës.

Certifikata e fletës së analizës – COA, që siguron parametrat kryesorë fizikë dhe kimikë të vajit esencial. Një shembull i COA është riprodhuar në Figurën 4.3 më poshtë.

Figurë 2: shembull i COA - Sage

24 CHATHAM PLACE, BRIGHTON, BN1 3TN (UK)
TEL. (UK) 0845 310 8066 FAX.(UK) 0845 310 8068
International Tel. +44 1273 746505 Int. Fax. +44 1273 202729
EMAIL: info@nhrorganicoils.com Web Site: www.nhrorganicoils.com

Certificate Of Analysis Sheet

Organic Sage Essential Oil Common/Strong (*Salvia officinalis*)

Product Name	Sage Oil Organic				
Customer	-				
Batch	-	Product Code	-	Date	08/10/2015

TEST RESULTS

ANALYTICAL TEST	SPECIFICATION RANGE	RESULT
Appearance	Clear liquid pale to slightly yellow	Conforms
Odour	Characteristic	Conforms
Relative Density @ 20°C (g/ml)	0.910 – 0.925	0.915
Refractive Index @ 20°C	1.458 – 1.472	1.466
Optical Rotation @ 20°C (Degrees)	+2.0 to +15.0	+8.60

STORAGE

Shelf life of this product is influenced by many conditions of which temperature, exposure to light / air and general good storage are the major factors. Material stored in adverse conditions may deteriorate much faster. Our suggested "Re-test" date shown on this certificate reflects a minimum period in which we would expect product to remain in good usable conditions if stored as recommended. Thereafter its continued shelf life may be very much longer and we advise re-test at the indicated date and then every 3-6 months up to a suggested commercial expiry date as shown below. The expiry date is subjective and should be controlled by QC/QA. Typical indicators of re-test failure would be changes in organoleptic properties (clarity / colour / sediment / haze / off odour etc) Such changes may be gradual and slight and the commercial expiry date is intended to reflect a viable maximum proposal subject to earlier re-test approvals

STABILITY

Date of packing:	10/15
Re-test date:	10/17
Commercial expiry date:	10/18

Pamja e qiellit gjatë muajit prill 2025

Më 13 Prill - Hëna e plotë. Hëna do të jetë e vendosur në anën e kundërt të Tokës nga

Parashikimi i motit për muajin prill 2025 në Tiranë (Zona bregdetare)

Dt.	Temperatura e ajrit °C		Temp. reale që ndjehet °C	Shiu		Era				Indeks	Orë me Diell	Përshkrimi i shkurtër i motit	Simboli
	U	L		mm	Orë	Km/Orë		Drejtimi					
						D	N	D	N				
1	10	19	11/23/2018	0	0	6	6	VL	VVL	6	7	Pjesërisht me diell	
2	9	19	9/20/2019	0	0	6	7	LVL	VVL	2	7	Kryesisht me re	
3	8	18	9/21/2018	0	0	9	4	JL	J	6	9	Rikthim i vranësirës	
4	10	19	11/23/2018	0	0	7	4	JL	VVL	6	6	Pjesërisht me diell	
5	11	20	10/20/2018	8.7	5.5	7	6	LJL	LJL	3	4	Vranësirë e madhe me periudhë me shira pasdite	
6	11	19	11/21/2019	2.6	3	6	6	VL	VVL	2	6	Një shi i vogël në mëngjes, pastaj kryesisht me re	
7	11	20	11/20/2020	0	0	9	4	LJL	VL	2	6	Një mbulesë e trashë me re	
8	11	18	11/19/2018	0.9	2.5	7	4	LJL	VL	2	6	Vranësirë;zona me shi në mëngjes pasuar me pak shi në pasdite	
9	10	18	9/18/2018	5.5	3.5	7	6	JL	VVL	2	6	Vranësirë	
10	12	18	9/19/2019	18.7	6	7	7	L	JJL	2	6	Vranësirë;Shi në mëngjes,pasuar nga ndonjë stuhi pasdite	
11	12	18	10/17/2016	12	4	11	11	J	JJL	2	8	Disa shira në mëngjes dhe ndonjë stuhi,pastaj kryesisht me re	
12	11	18	10/18/2018	2.7	4.5	9	7	LJL	JL	2	6	Vranësirë;një shi me pika në mëngjes, pasuar nga një shi i vogël pasdite	
13	12	20	14-18-18	2.1	2	13	4	LJL	L	2	4	Kryesisht vranësirë me disa shira	
14	12	20	13-20-19	0	0	6	4	JL	V	2	6	Vranësirë	
15	12	21	13-24-20	0.8	0.5	7	4	LJL	JJL	7	6	Kryesisht me re	
16	12	22	13-21-21	0.5	1	7	4	JL	V	2	3	Vranësirë e madhe me ndonjë shi të vogël pasdite	
17	12	21	13-21-20	4.1	2.5	9	2	JL	VP	2	6	Vranësirë e konsiderueshme	
18	12	21	13-25-20	0	0	4	7	VL	VVL	7	6	Pjesërisht me diell	
19	11	20	12/24/2018	0	0	6	6	VL	V	7	5	Kohë me re dhe diell	
20	11	20	12/24/2019	0	0	6	6	VL	VVP	8	6	Pjesërisht me diell	
21	12	21	12/21/2020	0.8	1	6	6	VL	VVL	2	10	Vranësirë	
22	13	21	12/21/2020	7.1	5.5	9	4	LVL	VVP	2	8	Vranësirë me ndonjë shi në zonë	
23	13	20	13-21-20	5.2	6	4	2	VL	LVL	2	5	Vranësirë;një shi në mëngjes, pasuar nga një shistuhi me pika pasdite	
24	12	20	11/21/2018	5	4	7	9	J	J	3	5	Një prekje shiu në mëngjes, pastaj plot me re	
25	11	20	9/19/2019	8.3	4	9	9	J	JJL	2	6	Disa shira dhe stuhi në mëngjes,pastaj vranësirë e madhe	
26	10	19	10/21/2018	3.3	3	6	6	JJL	JJP	3	8	Vranësirë e madhe me disa shira dhe stuhi pasdite	
27	12	19	7/21/2018	1.7	3	7	7	JJL	J	3	8	Vranësirë e madhe;një shi i vogël pasuar me shi me pika pasdite	
28	10	22	6/21/2020	0.6	2	26	26	VL	VL	3	8	Vranësirë; një shi i vogël në mëngjes pasuar me shi me pika pasdite	
29	11	22	9/23/2020	0	0	19	17	VL	VL	8	10	Pjesërisht me diell	
30	12	23	10/24/2021	0	0	17	13	V	V	8	8	Diell deri pjesërisht me diell	

Treguesit mesatarë klimatikë gjatë muajit prill 2025

Treguesit	Tiranë	Korçë	Vlorë	Shkodër	Dibër	Gjirokastrë
Temperatura e ajrit						
Mesatare (°C)	16	12	17	16	9	14
Maksimale (°C)	19	15	18	20	14	17
Minimale (°C)	14	9	15	13	5	10
Më e larta gjatë viteve (°C)	29 (2013)	28 (2013)	20 (2018)	30 (2013)	28 (2013)	27 (2012)
Më e ulta gjatë viteve (°C)	4 (2020)	-1 (2020)	7 (2020)	2 (2020)	-13 (2021)	-2 (2020)
Numuri i ditëve me Temperaturë + 30°C (Ditë dhe %)	0	0	0	0	0	0
Numuri i ditëve me Temperat në + 18°C (Ditë dhe %)	17 (57)	9 (30)	16 (53)	19 (63)	5 (17)	12 (40)
Numuri i ditëve me Temperat në -0°C (Ditë dhe %)	0	0	0	0	6 (20)	0 (0)
Temperatura e ujit të detit °C						
Temperatura mesatare			16			
Temperatura minimale			14.5			
Temperatura maksimale			17.4			
Era						
Shpejtësia e erës (Km/Orë)	13	12	20	12	11	12
Temperatura e erës (°C)	13	8	14	13	3	9
Reshjet (Shiu)						
Shi (mm)	149	120	98	147	196	126
Numuri i ditëve me shi (Ditë dhe %)	8 (25)	8 (27)	6 (21)	7 (24)	10 (34)	8 (26)
Sasia rekord e shiut gjatë një dite (mm dhe vit)	73.6 (2010)	52.4 (2015)	52.7 (2010)	74.4 (2021)	91 (2010)	47.2 (2010)
Dëborë (cm)	0	36.4	0	5.4	109	0
Lagështia e ajrit (%)	72	78	72	71	79	74
Shkueshmëria (Km)	9.41	8.7	9.63	9.3	8.69	9.25
Mbulimi i qiellit me re (%)	29	39	27	30	40	33
UV index	5	4	5	5	3	4
Orë me diell nëDitë	13	13	13	13	13	13
Gjatësia e ditës (Ore)	13:20	13:18	13:17	13:22	13:21	13:16
Vlerësimi i muajit	Mirë	Mesatare	Mirë	Mirë	Shumë keq	Mirë

Kjo fazë do të ndodhë në orën 21:31 UTC. Kjo është koha më e mirë e muajit për të vëzhguar objekte të zbehta si galaktikat dhe grupimet e yjeve, sepse nuk ka dritë të hënës që të ndërhyjë.

Parashikimi i motit për muajin prill 2025

Prilli në Tiranë do të ndikohet nga klima bregdetare mesdhetare. Në Tiranë në prill, mund të pritet: zakonisht reshje shiu, herë pas here stuhi, mjegull herë pas here dhe mot i butë. Gama e temperaturave mesatare të ditës do të jetë rreth 18°C dhe 24°C. Zakonisht java e pestë është më e nxehta në prill, por mos harroni se mund të ketë Shi, Bubullima dhe Mjegull. Ngjarjet e motit që mund të ndodhin gjatë udhëtimit për në Tiranë: 15 herë Shi, 7 herë Bubullima (Stuhi), 2 herë Mjegull, Tirana në muajin prill do të përjetojë ditë të qeta me qiell me vranësira të forta. Zakonisht temperatura do të luhatet rreth 21°C dhe ndihet

për 23° C dhe era do të jetë fllad i lehtë.

Temperaturat e larta ditore do tërriten me 4°C, nga 17°C në 21°C, rrallë do të bien nën 13°C ose të kalojnë 26°C. Temperaturat e ulëta ditore do tërriten me 3°C, nga 6°C në 9°C, rrallë do të bien nën 2°C ose do të kalojnë 12°C.

Për referencë, më 3 gusht, dita më e nxehtë e vitit, temperaturat në Tiranë zakonisht variojnë nga 18° C në 32° C, ndërsa më 4 janar, dita më e ftohtë e vitit, ato shkojnë nga 0° C në 11° C.

Zhvillimi i reve

Muaji prill në Tiranë do të përjetojë në thelb mbulim të vazhdueshëm me re, ku përqindja e kohës që qielli është me vranësira ose kryesisht me re do të mbetet rreth 47% gjatë gjithë muajit.

Dita më e kthjellët e muajit do të jetë 29 Prilli, me kushte të kthjellëta, kryesisht të kthjellta ose pjesërisht me vranësira në 55% të rasteve. Gjatë muajit

Kalendari bujqësor, muaji prill 2025

Përgatitur nga Prof. As. Dr. Eqrem Meçollari

Reshjet

Në Tiranë, mundësia e një dite të lagësht gjatë muajit prill do të zvogëlohet gradualisht, duke filluar muajin me 29% dhe

Parashikimi i motit për muajin prill 2025 në Korçë (Zona e Ftohtë)

Dt.	Temperatura e ajrit °C		Temp. reale që ndjehet °C	Shiu		Era				Indeks	Orë me Diell	Përshkrimi i shkurtër i motit	Simboli
	U	L		mm	Orë	Km/Orë		Drejtimi					
						D	N	D	N				
1	3	14	5/18/2014	0	0	2	2	VL	VP	6	9.3	Kryesisht me diell	
2	2	14	3/15/2015	0.5	1.5	2	4	VVL	LVL	3	10.4	Kryesisht me diell me ndonjë shi të rrallë	
3	2	11	4/15/2012	0	0	6	2	JL	J	6	0	Kthimi i vranësirës	
4	3	12	3/15/2012	0	0	4	4	JL	JL	3	5.5	Kryesisht me re	
5	4	14	6/15/2015	1.4	2	4	2	JL	JL	2	13.1	Kryesisht me re;një shi me pika në mëngjes pasuar nga një shi i vogël pasdite	
6	4	13	4/15/2014	2.8	3.5	2	6	L	L	2	3.4	Vranësirë e madhe me ndonjë shi të rrallë	
7	5	14	5/13/2013	0	0	9	7	L	L	2	11.7	Një mbulesë e dendur me re	
8	3	12	5/13/2012	2.4	2.5	6	4	L	L	2	11.3	Vranësirë;disa shira në mëngjes pasuar nga një shi i vogël pasdite	
9	3	12	2/15/2013	6	4.5	4	4	L	L	5	0	Kryesisht me vranësirë me ndonjë shi të vogël pasdite	
10	5	12	5/14/2014	10.8	7.5	6	6	LJL	JL	2	3.7	Periudhë me shira	
11	5	12	4/13/2011	2.5	3.5	7	6	J	JJP	2	11.3	Vranësirë;një shi i vogël në mëngjes pasuar nga një shi me pika pasdite	
12	4	23	3/14/2013	3.7	6	6	7	JL	LJL	2	12.1	Vranësirë me ndonjë shi të vogël	
13	6	13	8/13/2013	2.5	3	9	6	LJL	LJL	2	12.2	Vranësirë me ndonjë shi të vogël	
14	6	14	7/15/2014	0	0	6	4	LJL	LJL	2	7.1	Rikthim i vranësirës	
15	4	16	7/19/2015	0	0	7	7	LJL	LJL	7	10.5	Diell, pasuar nga shtimi i vranësirës	
16	5	17	6/17/2016	0	0	7	6	LJL	LJL	3	5.5	Vranësirë e konsiderueshme	
17	5	16	5/17/2015	7.3	3.5	7	6	L	L	2	9.9	Vranësirë e konsiderueshme	
18	6	15	8/18/2015	0.7	1.5	4	4	VVL	PVP	3	6.6	Një shi i vogël në mëngjes, pastaj me re	
19	4	15	7/17/2016	0	0	2	2	VVP	VP	2	9.7	Vranësirë	
20	6	17	8/22/2017	0	0	2	2	L	V	8	11.9	Pjesërisht me diell	
21	6	16	6/19/2017	0	0	4	4	LJL	L	3	12.6	Vranësirë	
22	6	16	7/17/2016	5.3	6	7	6	L	LVL	2	10.5	Vranësirë;një shi me pika në mëngjes pasuar nga një shi i vogël pasdite	
23	7	15	8/16/2015	9	7	4	2	VL	VVP	2	12.7	Periudhë me shira	
24	6	14	5/16/2014	2	3	4	4	P	JP	3	11	Plot me re me ndonjë shi me pika	
25	4	15	4/17/2015	4	4.5	6	6	JJP	JJP	2	12.8	Vranësirë e madhe me ndonjë shi të vogël	
26	3	14	3/16/2015	3.5	4	6	6	JJP	P	2	12.4	Vranësirë me ndonjë shi të vogël	
27	4	15	0-16-14	0	0	7	9	P	P	3	12.8	Vranësirë e konsiderueshme	
28	3	17	0-17-15	3.1	5	17	15	LVL	LVL	5	12.1	Vranësirë e madhe me ndonjë shi të vogël	
29	4	17	2/18/2016	0	0	11	9	VL	VL	4	11.8	Diell dhe zona me re të ulta	
30	4	17	4/19/2016	1	2	13	9	V	V	9	12	Kohë me re dhe diell, me disa shira,kryesisht vonë	

KËNDI I EKSPERTIT

Kalendari bujqësor, muaji prill 2025

(Vijon nga faqja 13)

Kalendari i punimeve për kulturat bujqësore dhe kujdesit për kafshët sipas fazave të Hënës

Kultura	Punimet që duhet të kryhen	Afatet e kryerjes së punimeve	Koha kur Hëna është e favorshme (Prill)
Të përgjithëshme	Plugimi i thellë i tokave për mbjelljet e kulturave bujqësore të stinësëpranverës	Gjatë muajit	2-3 ;5-10 ;21-22 ;25-26 ;29-30
	Punimet përgatitore para mbjelljes (kultivime, diskime, frezime, lesime etj)	Gjatë muajit	2-3 ;9-10 ;16-18 ;21-22 ;25-26 ;29-30
	Plehrimi i tokave me plehra organike dhe përmbyjsja e tyre me plugimet	Gjatë muajit	19-20 Prill
Drithrat	Plehrimi suplementar në parcelat e mbjella me të lashta	Gjatë muajit	4-5 16-18 ;23-24
	Lesimi i bimëve në parcelat e mbjella me të lashta	Gjatë muajit	2-3 ;9-10 ;16-18 ;21-22 ;25-26 ;29-30
	Luftimi i barërave të këqija (Herbicidimi) në parcelat e mbjella me të lashta	Gjatë muajit	6-10 ;21-22 ;25-26 Prill
	Mbjellja e elbit distik dhe elbit polistik në të gjitha zonat klimatike të vendit	Gjatë muajit	4-5 ;11-15 ;23-24 Prill
	Mbjellja e misrit në zonën klimatike bregdetare të vendit	10-30 Prill	4-5 ;11-15 ;23-24 Prill
Bishtajoret	Mbjellja e fasules në zonën klimatike bregdetare të vendit	10-30 Prill	4-5 ;11-15 ;23-24 Prill
	Mbjellja e fasules në zonën klimatike paramalore të vendit	20-30 Prill	4-5 ;11-15 ;23-24 Prill
Patatja	Mbjellja e patates në zonën klimatike paramalore të vendit	Gjatë muajit	1 ;9-10 ;14-15 ;19-20 ;27-28
	Shërbimet kulturore në parcelat e patates së hershme në zonën e ngrohtë të vendit	Gjatë muajit	2-5;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30 Prill
Luledielli	Shërbimet kulturale në parcelat e mbjella me luledielli në zonën klimatike kodrinore të vendit	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30 Prill
Duhani	Shërbimet kulturore në farishtet e duhanit në të gjitha zonat klimatike të vendit	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30 Prill
	Tranplantimi i fidanave të duhanit në fushë në zonën e ngrohtë të vendit.	Gjatë muajit	1 ;4-5 ;14-15 ;23-24 ;27-28 Prill
Foragjeret	Shërbimet kulturale në parcelat e mbjella me kultura foragjere	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30 Prill
	Mbjellja e urovit dhe buxhakut në zonën e ftohtë të vendit	Gjatë muajit	4-5 ;11-15 ;23-24 Prill
	Mbjellja e panxhar sheqerit dhe panxharit foragjer në të gjithë zonat klimatike të vendit	1-10 Prill	1 ;9-10 ;14-15 ;19-20 ;27-28 Prill
	Mbjellja e jonxhës dhe trifilit në zonën klimatike paramalore të vendit	Gjatë muajit	4-5 ;11-15 ;23-24 Prill
	Kositja dhe kullotja e hasëlleve të mbjella që në vjeshtë në zonën bregdetare	Gjatë muajit	2-3 ;29-30 Prill
Perimet gjethore	Mbjellja e duarve të perimeve gjethore,marule, spinaq,majdanoz, sipas zonave	Gjatë muajit	4-5 ;16-18 ;23-24 Prill
	Shërbimet kulturale në parcelat e mbjella me perime gjethore	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30
	Vjelja e prodhimit tëperimeve gjethore sipas duarve të mbjelljes	Gjatë muajit	2-3 ;6-8 ;14-15 ;21-22 ;25-26 ;29-30
Perimet rrënjore	Mbjellja e perimeve rrënjore, karrotave, rrepave dhe milkave sipas duarve.	Gjatë muajit	4-5 ;11-15 ;23-24
	Prashitje, Kultivime, plehrime suplementare dhe ujtija e bimëve	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30
	Vjelja e prodhimit tëperimeve rrënjore sipas duarve të mbjelljes	Gjatë muajit	2-3 ;6-8 ;11-13 ;16-18 ;21-22 ;25-26 ;29-30
Perimet frutore	Shërbimet kulturore nëfarishtet e perimeve në zonën e ftohtë të vendit	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30
	Shërbimet kulturore në farishtet e perimeve në zonën e ngrohtë të vendit dhe në serra për prodhimin e fidanave	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30
	Mbjellja e perimeve frutore si Bizelja në zonën e ftohtë të vendit	1-10 Prill	4-5 ;11-15 ;23-24
	Shërbimet kulturore si prashitje, plehrime suplementare dhe ujtija e bimëve në fushë	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30
	Vjelja prodhimit të perimeve frutore	Gjatë muajit	6-8 ;14-15 ;25-26
Perimet e tjera	Shërbimet kulturale në parcelat e mbjella në të gjitha zonat klimatike	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30 Prill
	Vjelja e prodhimit të perimeve të stinës sipas duarve të mbjelljes	Gjatë muajit	6-8 ;14-15 ;25-26 Prill
Pemët frutore	Punimi i tokës rreth trungjeve të pemëve frutore dhe plehërimi i tyre	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30 Prill
	Mbjellja e pemëve frutore në pemoret e reja dhe kopshtet pranë shtëpive	Gjatë muajit	6-8 ;16-18 ;25-25 Prill
	Krasitja formuese dhe prodhuese e pemëve frutore farore dhe bërthamore	Gjatë muajit	4-5 ;14-15 ;19-20 Prill
	Trajtimet fitosanitare dimërore të pemëve frutore për luftimin e dëmtuesëve dhe sëmundjeve të tyre	Gjatë muajit	6-10 ;25-26 Prill
	Pastrimi i trungjeve dhe lyerja e tyre me gëlqere dhe sulfat hekuri.	Gjatë muajit	6-10 ;25-26 Prill
	Shartimi me tëçarë i pemëve frutore në zonën klimatike paramalore të vendit	Gjatë muajit	4-5 ;14-15 ;19-20 Prill
Vreshtaria	Trajtimet fitosanitare dimërore të hardhisë në vreshta dhe kopshte	Gjatë muajit	6-10 ;25-26 Prill
	Punimi i tokës midis reshtave të hardhisë dhe shpërndarja dhe përmbyjsja e plehrave organike	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30 Prill
	Shartimi me tëçarë i hardhisë dhe pjergullave në zonën klimatike paramalore të vendit	Gjatë muajit	4-5 ;14-15 ;19-20 Prill
Agrumet	Punimet e tokës rreth trungjeve dhe plehrimi i bimëve	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30 Prill
	Vjelja e prodhimit të agrumeve dhe shpërndarja e tij në destinacionet përkatëse	Gjatë muajit	2-3 ;11-13 ;21-22 ;29-30 Prill
	Trajtime kimike për luftimin e dëmtuesve dhe sëmundjeve të ndryshme.	Gjatë muajit	6-10 ;25-26 Prill
Ulliri	Trajtime kimike për luftimin e dëmtuesve dhe sëmundjeve të ndryshme.	Gjatë muajit	6-10 ;25-26 Prill
	Punimet e tokës rreth trungjeve të pemëve dhe plehërimi i tyre	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30 Prill
	Vjelja e prodhimit të ullirit të varieteteve me pjekje të mesme dhe të vonë	Gjatë muajit	2-3 ;11-13 ;21-22 ;29-30 Prill
Kopshte	Kujdesi për bimët e mbjella gjatë vegjetacionit si punimi i tokës,ujtija dhe plehrimi i tyre	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30 Prill
	Luftimi i dëmtuesve dhe sëmundjeve tek bimët e mbjella në kopshte	Gjatë muajit	6-10 ;25-26 Prill
	Vjelja e prodhimit të bimëve të stinës të mbjella në kopështe	Gjatë muajit	2-3 ;11-13 ;21-22 ;29-30 Prill
Bimët medicinale	Mbjellja e bimëve medicinale dhe aromatike të stinës	Gjatë muajit	4-5 ;11-15 ;23-24 Prill
	Shërbimet kulturore në parcelat e mbjella me bimë medicinale dhe aromatike	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30
	Mbledhja dhe manipulimi i bimëve medicinale, aromatike dhe eterovajore të stinës	Gjatë muajit	1-3 ;23-30 Prill
Blegtori	Kujdesi për ushqimin dhe trajtimin e kafshëve sipas teknologjive të mbarëshëtitmit të tyre dhe dhënia rregullisht e kripës.	Gjatë muajit	
	Pastrimi dhe dezinfektimi i stallave dhe koteceve të shpendëve dhe nxjerrja e plehut prej tyre	Gjatë muajit	6-8 ;16-18 ;25-26
	Skartimi dhe therja e kafshëve të ndryshme sidomos të shpendëve	Gjatë muajit	11-15 Prill
	Ndërzimi i kafshëve të ndryshme shtëpiake	Gjatë muajit	11-15 Prill
	Luftimi i sëmundjeve të ndryshme në kafshët shtëpiake	Gjatë muajit	1-3 ;19-22 ;27-30 Prill
	Kastrimi i kafshëve të ndryshme shtëpiake	Gjatë muajit	21-24 Prill
	Vendosja e vezëve nën kllloçë ose inkubator për çeljen e zogjve nëtë gjitha zonat klimatike.	Gjatë muajit	10 ;11 ;29 ;21 Prill
Bletaria	Luftimi i sëmundjeve të ndryshme në zgjojtë e bletëve	Gjatë muajit	1-3 ;19-22 ;27-30
Pylltaria	Prerjet e drurëve në pyjet e lartë për drutë e zjarrit dhe destinacione të tjera	Gjatë muajit	24-26 Prill
	Transporti i lëndës drusore të prerë në destinacionet përkatëse	Gjatë muajit	
	Pastrimi i pyjeve nga mbeturinat e prerjeve dhe punimet për riparimin e rrugëve	Gjatë muajit	9-10 Prill
	Shërbimet kulturore ndaj fidanave në fidanishtet pyjore	Gjatë muajit	2-5 ;9-10 ;16-18 ;21-26 ;29-30
	Mbjellja e fidanave të halorëve në zonat e ulta në zonat e rryllëzimeve	Gjatë muajit	6-8 ;16-18 ;25-25 Prill
	Luftimi i procesionares së pishës	Gjatë muajit	6-10 ;25-26 Prill

Mesatarja e akumulimit të reshjeve 30-ditore gjatë muajit prillnë Tiranë do të ulet gradualisht, duke e filluar muajin me 61 mm, kur rrallë i kalon 104 mm ose të bjerë nën 26 mm; dhe duke e përfunduar muajin me 51 mm, kur rrallë i kalon 90 mm ose të bjerë nën 18 mm.

Mesatarja e akumulimit të reshjeve 30-ditore gjatë muajit prill në Korçë do të jetë në thelb konstante, duke mbetur rreth 41 milimetra gjatë gjithë kohës, dhe rrallëherë do të kalojë 76 milimetra ose do të bierë nën 14 milimetra. Akumulimi mesatar

më i lartë 30-ditor do të jetë 44 milimetra në 12 Prill.

Gjatë muajit prill në Tiranë parashikohen të bien90. 6 mm shi në 63. 5 orë, ndërsa në Korçë parashikohen të bien rreth 68. 5 mm shi në70. 5orë. (Tabelat më sipër)

Lagështia e Ajrit

Lagështia më e përshtatshme kur njerëzit ndihen më mirë është në një lagështi relative prej 45 përqind. Në Prill mund të pritet për një lagështi shumë më të lartë, rreth 75 %. Këto janë kushte të pafavorshme për një shëtitje sepse mund të ndjeni

një farë plogështie.

Niveli i duhur i lagështisë bazohet në pikën e vesës, pasi ajo përcakton nëse djersa do të avullojë nga lëkura, duke ftohur kështu trupin. Ndryshe nga temperatura, e cila zakonisht ndryshon ndjeshëm midis natës dhe ditës, pika e vesës ka tendencë të ndryshojë më ngadalë, kështu që ndërsa temperatura mund të bjerë natën, një ditë me zagushi zakonisht pasohet nga një natë me zagushi.

Mundësia që një ditë e caktuar të jetë me zagushi në Tiranë do të jetë në thelb konstante gjatë mua-

Punimet që mund të kryhen në Kopshtari gjatë muajit prill 2025

Datat e Muajit	Punimet që duhet të kryhen
1 - 5	Mbjellje me farë dhe fidana : Bimët njëvjeçare që japin prodhimet mbi tokë, veçanërisht bimët dhe perimet për gjethe, gjithashtu Drithërat, Barishtet, Kungulloret. Kositet bari në lëndina (për të nxitur rritjen) Shartime dhe krasitje të bimëve të ndryshme (për të nxitur rritjen)
6 - 9	Mbjellje me farë dhe fidana : Bimët njëvjeçare që japin prodhimet mbi tokë, veçanërisht bimët dhe perimet për fruta, gjithashtu Drithërat dhe Lulet. Kositet bari në lëndina (për të nxitur rritjen) Shartime dhe krasitje të bimëve të ndryshme (për të nxitur rritjen)
10	Mbjellje me farë dhe fidana : Bimët njëvjeçare që japin prodhimet mbi tokë, veçanërisht bimët dhe perimet për fruta, gjithashtu Drithërat dhe Lulet. Kositet bari në lëndina (për të nxitur rritjen) Shartime dhe krasitje të bimëve të ndryshme (për të nxitur rritjen) Ditët e spërkatjes : Hëna është në opozitë me Saturnin
11 - 12	Mbjellje me farë dhe fidana : Bimët njëvjeçare që japin prodhimet mbi tokë, veçanërisht bimët dhe perimet për fruta, gjithashtu Drithërat dhe Lulet. Dita optimale e mbjelljes (2 ditë para Hënës së Plotë) Kositet bari në lëndina (për të nxitur rritjen) Shartime dhe krasitje të bimëve të ndryshme (për të nxitur rritjen)
13	Koha për të pushuar, festuar dhe medituar Molidhen bimët aromatike dhe bimë medicinale
14 - 21	Mbjellje me farë dhe fidana : Bimët njëvjeçare që japin prodhimet nën tokë, veçanërisht bimët dhe perimet për rrënjë. Mbillen pemë, shkurre dhe bimë shumëvjeçare Vjelja e prodhimit tëtë gjitha kulturave të stinës Plehërimi dhe tranplantimi i bimëve të ndryshme Kositet bari nëlëndinat dhe krasiten bimë të ndryshme (për të reduktuar rritjen)
22 - 26	Periudhëshlerpë:Koha për të pushuar. Shmangni mbjelljen e fares. Vjelja dhe konservimi i prodhimit të bimëve të stinës. Plehërimi dhe tranplantimi i bimëve të ndryshme.
27	Koha për të pushuar, festuar dhe medituar
28 - 30	Mbjellje me farë dhe fidana : Bimët njëvjeçare që japin prodhimet mbi tokë, veçanërisht bimët dhe perimet për gjethe, gjithashtu Drithërat, Barishtet, Kungulloret. Kositet bari në lëndina (për të nxitur rritjen) Shartime dhe krasitje të bimëve të ndryshme (për të nxitur rritjen)

jit prill, duke mbetur rreth 1% nga rreth 1 % gjatë gjithë kohës.

Për referencë, më 7 gusht, dita më me zagushi e vitit, ka kushte zagushie në 35% të rasteve, ndërsa në 17 dhjetor, dita me më pak zagushi e vitit, ka kushte zagushie në 0% të rasteve.

HumIndex është një tregues tjetër i rëndësishëm, i cili tregon shkallëne komoditetit ose shqetësimit të bazuar në kombinimin e temperaturës dhe lagështisë së ajrit.

Humindex relativ zakonisht varion nga 12 (pak ose aspak siklet) në 20 (pak ose aspak shqetësim) gjatë një prilli tipik. Pika e vesës është shpesh një nga matësit më të mirë se sa të rehatshme janë kushtet e motit për një udhëtar. Kur udhëtoni për në Tiranë, duhet të mbani mend se pika e poshtme e vesës ndjehet më e thatë dhe pika më e lartë e vesës ndihet më e lagësht. Në një prill tipik pika e vesës ndryshon nga 8 (pak e thatë për disa njerëz) në 12 (shumë komode).

Vlera e HumIndex për Tiranën gjatë muajit prill do të jetë 24, që do të thotë se mund të ndjeni pak ose aspak siklet

Era

Gjatë muajit prill, shpejtësia e erës do të variojë nga 5 km/h në 7 km/h. Kjo do të thotë se do të jetë një mot krejtësisht pa erë. Shpejtësia mesatare e erës do të jetë 5.8 km/orë. Shkalla Bo-fort: 1 - Ajri i lehtë. Zhvendosja e tymit tregon drejtimin e erës. Gjethet dhe fletët e erës janë të palëvizshme. Shpejtësia mesatare e erës në orë në Tiranë do të zvogëlohet gradualisht gjatë muajit prill, duke u ulur nga 3.2 metra në sekondë në 2.7 metra për sekondë gjatë muajit.

Për referencë, më 4 shkurt, ditën më me erë të vitit, shpejtësia mesatare ditore e erës është 3.7 metra në sekondë, ndërsa në 1 qershor, dita më e qetë e vitit, shpejtësia mesatare ditore e erës është 2.5 metra në sekondë. Drejtimi i erës në Tiranë

gjatë muajit prill do të jetë mbi-zotërues nga lindja nga 1 deri më 5 prill dhe nga 11 deri më 30 prill dhe nga jugu nga data 5 prill deri më 11 prill.

Periudha e vegjetacionit

Periudha e vegjetacionit shpreh një masë e akumulimit vjetor të nxehtësisë që përdoret për zhvillimin e bimëve dhe kafshëve, dhe përcaktohet si integral i ngrohtësisë mbi një temperaturë bazë, e cila shprehet me temperaturat aktive mbi 10° C dhe nën 30° C.

Periudha e vegjetacionit në Tiranë zakonisht zgjat 8.1 muaj (249 ditë), nga rreth 16 mars deri më 19 nëntor, rrallë duke filluar para 19 shkurtit ose pas 10 prillit dhe rrallë duke përfunduar para 28 tetorit ose pas 14 dhjetorit. Ndërsa Sezoni i rritjes (Periudha e vegjetacionit) në Korçë (që përfaqëson zonën e ftohtë të vendit), zakonisht zgjat 6.7 muaj (206 ditë), nga rreth 7 prilli deri më 30 tetor, rrallë duke filluar para 18 marsit ose pas 27 prillit dhe rrallë duke përfunduar para 10 tetorit ose pas 22 nëntorit.

Muaji Prill në Tiranë ka më shumë gjasa sesa jo të jetë plotësisht brenda sezonit të rritjes, me mundësinë që një ditë e caktuar të jetë në sezonin e rritjes duke u rritur nga 80% në 99% gjatë muajit.

Gjatë muajit prill në Korçë, mundësia që një ditë e caktuar të jetë brenda sezonit të rritjes do të rritet me shpejtësi duke u rritur nga 35% në 93% gjatë muajit.

Akumulimi mesatar i temperaturave ditore të rritjes në Tiranë do të rritet gradualisht gjatë muajit prill duke u rritur me 116°C nga 97°C në 214° C gjatë gjithë kohës. Ndërsa në Korçë mesatarja ditore e akumulimit të temperaturave aktive të rritjes do të rritet gradualisht, duke u rritur me 44 °C nga 16°C në 60°C gjatë muajit.

Presioni atmosferik

Gjatë muajit prill presioni

atmosferik do të jetë në kufijtë1011 hPa, ndërkohë që presioni më i përshtatshëm atmosferik për sistemin kardiovaskular të njeriut është 1016 hPa, pra në prill presioni atmosferik do të jetënë përgjithësi i ulët.

Shikueshmëria

Njerëzit pa dyshim që dëshirojnë të shijojnë pamje dhe peizazhe të mrekullueshme. Në prill mund të pritet shikueshmëri mjaft e mirë, rreth 9.2 km largësi.

Energjia diellore

Këtu jepet energjia diellore me rreze të shkurtër që ndodh përditë. Rrezatimi me valë të shkurtra përfshin dritën e dukshme dhe rrezatimin ultravjollcë.

Mesatarja ditore e energjisë diellore me valë të shkurtra në Tiranë do të rritet gjatë muajit prill me 1.2 Kwh, nga 4.8 Kwh në 6 Kwh gjatë gjithë kohës.

Indeksi i rrezatimit Ultraviolet (UV)

Rrezet e diellit janë burimi kryesor i rrezeve UV. Edhe pse rrezet UV përbëjnë vetëm një pjesë shumë të vogël të rrezeve të diellit, ato janë shkaku kryesor i efekteve të dëmshme të diellit në lëkurë. Indeksi i rrezatimit UV përcaktohet në një shkallë prej 1 deri në 11+. Një vlerësim i Indeksit UV prej 3 deri në 5 përfaqëson një rrezik mesatar për shëndetin nga ekspozimi ndaj rrezatimit UV të diellit. Një numër më i madh do të thotë rrezik më i madh i ekspozimit ndaj rrezeve UV dhe një shans më të lartë të djegieve nga dielli dhe dëmtimit të lëkurës.

Indeksi i rrezatimit ultraviolet (UV), gjatë muajit prill do të jetë i ndryshueshëm sipas gjëndjes së qiellit gjatë ditëve të muajit dhe do të lëvizë në kufijtë 3-10 në Tiranë (me mesatare ditore3. 67) dhe në kufijtë 2-9 në Korçë (me mesatare ditore 3.37) (Shih pasqyrat më lart).

Punimet që mund të kryhen në kopshtari gjatë muajit prill 2025

Duke u bazuar në fazat e Hënës, mund të rekomandohen dhe punimet e ndryshme që mund të kryhen në kopshtari sipas muajve gjatë vitit.

Kalendari i Ditëve më të mira të muajit prill 2025 për disa aktivitete të përditshme të fermerit

Jeta dhe veprimtaria e njerëzve duhet të zhvillohet në harmoni të plotë me natyrën dhe ky është çelësi me të cilin mund të zbulohen bukuritë e jetës. Në këtë drejtim është e rëndësishme të kuptojmë parimin e thjeshtë se rendi natyror i gjërave është një grumbull i proceseve ritmike të përsëritura që ndikojnë shëndetin tonë, forcën fizike dhe gjëndjen shpirtërore. Mekanizmat që funksionojnë në natyrë ndikojnë në qënien njerëzore, e cila është pjesë përbërëse e botës që na rrethon. Për të kuptuar më mirë realitetin rreth nesh dhe për të përshtatur ritmin e punës dhe të jetës

(Vijon në faqen 13)

(Vijon nga faqja 14)

Kalendari bujqësor, muaji prill 2025

Kalendari i ditëve më të mira të muajit prill 2025 për disa aktivitete të përditëshme të fermerit	
Data	Punët dhe aktivitetet që mund të kryhen
1	Dita e katërt hënore është më e përshtatshme për zgjidhjen e problemeve të përditshme shtëpiake, por kushtojni më shumë vëmendje përpunimit të drurit. Pastroni dyshtemenë vetëm me një leckë të lagur lehtë. Koha e përshtatëshme për ventilim. Këto ditë janë të mira për blerjen dhe instalimin e njësive të ajrit të kondicionuar dhe freskuesve të tjerë të ajrit.Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë. Prerja e flokëve për të nxitur rritjen e tyre. Ngjyrosja e flokëve. Prerja e druve të zjarrit. Hapje gropa për mbjelljen e bimëve të ndryshme. Organizohet një festë ose party.Udhëtime për qejf. Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Dilet për peshkim.
2	Sot është më mirë të bëni një pushim nga pastrimi dhe punët e tjera të shtëpisë. Gjëja më e mirë për të bërë në këtë ditë është blerja e ushqimeve dhe organizimi i rezervave tuaja ushqimore; si mallrat e thata ashtu edhe ato në frigorifer. Prerja e druve të zjarrit.Hapje gropa për mbjelljen e bimëve të ndryshme.Organizohet një festë ose party.Udhëtime për qejf.Këto ditë janë të mira për blerjen dhe instalimin e njësive të ajrit të kondicionuar dhe freskuesve të tjerë të ajrit.Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Dilet për peshkim.
3	Në këtë ditë sugjerohet të ajrosni hapësirën tuaj të jetesës duke hapur dritaret gjerësisht dhe duke lënë sa më shumë ajër të jetë e mundur; Gjithashtu është mirë të lejoni që rrezet e diellit të mbushin shtëpinë. Është një ditë e mirë për të fshirë sipërfaqet me një leckë të lagur.Prerja e druve të zjarrit.Hapje gropa për mbjelljen e bimëve të ndryshme.Blihet një shtëpi. Lyerje me dyllë e parketit dhe dyshtemeve prej druri. Koha e përshtatëshme për ventilim. Këto ditë janë të mira për blerjen dhe instalimin e njësive të ajrit të kondicionuar dhe freskuesve të tjerë të ajrit Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Dilet për peshkim.
4	Në këto ditë është mirë të pastroni me korrent, të pastroni, të ndërroni pajisjet e banjës dhe për pastrimin e shtëpisë në përgjithësi. Ju mund dhe duhet të fshini llambat dhe llambadarët ose në përgjithësi të sillni ndriçim të ri në hapësirat e errëta. Në këtë periudhë është e arsyeshme të lani pothuajse të gjitha enët e shtëpisë, sepse yndyrat dhe papastërtitë do të largohen më lehtë.Për të gatuar.Prerja e druve të zjarrit.Hapje gropa për mbjelljen e bimëve të ndryshme.Lyerje me dyllë e parketit dhe dyshtemeve prej druri.Lotim dhe ujitje - kjo përfshin veçanërisht bimët shtëpiake.Dilet për peshkim.
5	Në këtë ditë hënore nuk sugjerohet të pastroni, të lani ose të fshini sipërfaqet tuaja me një leckë të lagur; është më mirë të kontaktosh me ujë sa më pak të jetë e mundur. Në këto ditë është mirë të pastroni me korrent, të pastroni, të ndërroni pajisjet e banjës dhe për pastrimin e shtëpisë në përgjithësi. Ju mund dhe duhet të fshini llambat dhe llambadarët ose në përgjithësi të sillni ndriçim të ri në hapësirat e errëta. Në këtë periudhë është e arsyeshme të lani pothuajse të gjitha enët e shtëpisë, sepse yndyrat dhe papastërtitë do të largohen më lehtë. Ju mund t'i përdorni këto ditë për zbardhjen e rrobavePër të gatuar.Prerja e druve të zjarrit.Hapje gropa për mbjelljen e bimëve të ndryshme.Lyerje me dyllë e parketit dhe dyshtemeve prej druri.Lotim dhe ujitje - kjo përfshin veçanërisht bimët shtëpiake.Dilet për peshkim. Tregohet kujdes edhe me pajisjet elektrike.
6	Dita e sotme është e favorshme për të organizuar hapësirën tuaj private: dhomën, tavolinën apo vendin e punës. Ju mund të renditni gjërat dhe të hidhni jashtë atë që nuk ju nevojitet më.Kjo kohë është e papërshtatshme për punime druri ose mekanikë; ka një probabilitet të lartë për lëndim.Ju mund t'i përdorni këto ditë për zbardhjen e rrobave. Fillimi i dietës për të shtuar në peshë. Prerja e druve të zjarrit. Hapje gropa për mbjelljen e bimëve të ndryshme.Organizohet një festë ose party.Udhëtime për qejf.Lyerje me gëlqere dhe me ngjyra. Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Dilet për peshkim.
7	Kjo është një nga ditët më të mira për fillimin e projekteve të mëdha shtëpiake; mund të filloni të riparoni ose ndërtoni një themel, të bëni pastrim në shkallë të gjerë, lavanderi ose riorganizim. Mund të blini një mbulesë të re tavoline për dhomën e ngrënies, enë darke të reja ose takëme.Ju mund t'i përdorni këto ditë për zbardhjen e rrobave.Prerja e druve të zjarrit.Hapje gropa për mbjelljen e bimëve të ndryshme.Organizohet një festë ose party.Udhëtime për qejf.Lyerje me gëlqere dhe me ngjyra.Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Dilet për peshkim.
8	Kjo ditë hënore është më e përshtatshme për fillimin e projekteve të ndërtimit të cilat duhet të përfundojnë sipas kushteve ose planeve të caktuara.Këto ditë janë të mira për pastrimin e kuzhinës, veçanërisht të frigoriferit; dhe gjithashtu për rregullimin e pajisjeve shtëpiake.Do t'ju duhet të kaloni më shumë kohë duke hekurosur, por rrobat do të qëndrojnë të hekurosura gjithashtu për më gjatë.Ju mund t'i përdorni këto ditë për zbardhjen e rrobave. Tregohet kujdes për dhëmbët.Prerja e druve të zjarrit.Hapje gropa për mbjelljen e bimëve të ndryshme.Lyerje me dyllë e parketit dhe dyshtemeve prej druri.Dilet për peshkim.
9	Energjia e kësaj dite është e drejtuar drejt bamirësisë. Nuk ia vlen të bëni asnjë punë shtëpie në këtë ditë, por më mirë të ndihmoni të afërmit ose të dashurit tuaj të moshuar, të vendosni energjinë tuaj në krijimin e ngrohtësisë së brendshme dhe të jashtme.Këto ditë janë të mira për pastrimin e kuzhinës, veçanërisht të frigoriferit; dhe gjithashtu për rregullimin e pajisjeve shtëpiake. Do t'ju duhet të kaloni më shumë kohë duke hekurosur, por rrobat do të qëndrojnë të hekurosura gjithashtu për më gjatë. Ju mund t'i përdorni këto ditë për zbardhjen e rrobave.Tregohet kujdes për dhëmbët.Prerja e druve të zjarrit.Hapje gropa për mbjelljen e bimëve të ndryshme.Lyerje me dyllë e parketit dhe dyshtemeve prej druri.Dilet për peshkim.
10	Energjia e kësaj dite ka një karakter dualist. Gjysma e parë e saj është veçanërisht e vështirë dhe kërkon nga ne disa përpjekje për të ruajtur ekuilibrin e brendshëm. Dita e 13-të hënore është e favorshme për fillimin e ndërtimit të çdo objekti të rumbullakët, si puse, shatërvanë ose kupola. Këto ditë janë të mira për pastrimin e kuzhinës, veçanërisht të frigoriferit; dhe gjithashtu për rregullimin e pajisjeve shtëpiake. Do t'ju duhet të kaloni më shumë kohë duke hekurosur, por rrobat do të qëndrojnë të hekurosura gjithashtu për më gjatë. Ju mund t'i përdorni këto ditë për zbardhjen e rrobave.Tregohet kujdes për dhëmbët.Prerja e druve të zjarrit.Hapje gropa për mbjelljen e bimëve të ndryshme.Organizohet një festë ose party.Lyerje me dyllë e parketit dhe dyshtemeve prej druri.Dilet për peshkim.
11	Këto ditë ju mund të lani dritaret, veçanërisht nëse Hëna po bie. Ju mund t'i përdorni këto ditë për zbardhjen e rrobave.Fillimi i dietës për të shtuar në peshë.Prerja e flokëve për të nxitur rritjen e tyre.Bëhen martesë.Prerja e druve të zjarrit.Hapje gropa për mbjelljen e bimëve të ndryshme.Organizohet një festë ose party.Lyerje me dyllë e parketit dhe dyshtemeve prej druri.Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Dilet për peshkim.
12	Kryhet dekorimi i shtëpisë.Këto ditë ju mund të lani dritaret, veçanërisht nëse Hëna po bie.Ju mund t'i përdorni këto ditë për zbardhjen e rrobave. Prerja e flokëve për të nxitur rritjen e tyre.Bëhen martesë.Organizohet një festë ose party.Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.
13	Përgatitja e lakrës turshi. Konservimi në kuti i frutave dhe perimeve.Përgatitja e pijeve alkoolike dhe ciderit.Shkohet për gjueti.Lotim dhe ujitje - kjo përfshin veçanërisht bimët shtëpiake.Njollat problematike lahen shumë më lehtë – mund të përdorni një sasi më të vogël të heqësve të njollave. Lavanderia e bërë në këto ditë është shumë më e pastër.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.
14	Përgatitja e lakrës turshi.Konservimi në kuti i frutave dhe perimeve.Përgatitja e pijeve alkoolike dhe ciderit. Shkohet për gjueti. Lotim dhe ujitje - kjo përfshin veçanërisht bimët shtëpiake.Njollat problematike lahen shumë më lehtë – mund të përdorni një sasi më të vogël të heqësve të njollave. Lavanderia e bërë në këto ditë është shumë më e pastër.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.
15	Bëhen reklama për shitjen e prodhimeve të fermës. Kryhen trajnime të shkurtra.Larja e dritareve.Larja e dyshtemeve prej druri.Lotim dhe ujitje - kjo përfshin veçanërisht bimët shtëpiake.Njollat problematike lahen shumë më lehtë – mund të përdorni një sasi më të vogël të heqësve të njollave. Lavanderia e bërë në këto ditë është shumë më e pastër.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.

16	Tharja e frutave, perimeve dhe mishit. Fillimi i dietës për të rënë nga pesha.Lihet pirja e duhanit.Krehja dhe drejtimi i flokëve. Zvjerdhja e fëmijëve dhe të të vegjëlve të kafshëve. Shkohet për kamping. Bëhen reklama për shitjen e prodhimeve të fermës.Kryhen trajnime të shkurtra.Larja e dritareve.Larja e dyshtemeve prej druri.Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.Koha më e mirë për të gjitha punët që lidhen me lyerjen, ilustrimin dhe riparimet e vogla.Koha më e favorshme për pastrimin e dritareve. Nuk ka për të mbetur asnjë njollë.
17	Tharja e frutave, perimeve dhe mishit.Krehja dhe drejtimi i flokëve. Prerja e flokëve për të frenuar rritjen e tyre. Shkohet për kamping. Bëhen reklama për shitjen e prodhimeve të fermës.Kryhen trajnime të shkurtra.Kryhen prishje dhe shkatërrime. Fillimi i dietës për të rënë nga pesha.Larja e dritareve.Larja e dyshtemeve prej druri.Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.Koha më e mirë për të gjitha punët që lidhen me lyerjen, ilustrimin dhe riparimet e vogla.Nuk ka për të mbetur asnjë njollë.Zvjerdhja e fëmijëve dhe të të vegjëlve të kafshëve.
18	Prerja dhe transportim trungjesh. Hapje themelesh dhe derdhje betoni. Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.Koha më e mirë për të gjitha punët që lidhen me lyerjen, ilustrimin dhe riparimet e vogla.Kryhen trajnime të shkurtra. Zvjerdhja e fëmijëve dhe të të vegjëlve të kafshëve.
19	Prerja dhe transportim trungjesh.Hapje themelesh dhe derdhje betoni.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.Koha më e mirë për të gjitha punët që lidhen me lyerjen, ilustrimin dhe riparimet e vogla.Kryhen trajnime të shkurtra. Zvjerdhja e fëmijëve dhe të të vegjëlve të kafshëve.
20	Prerja dhe transportim trungjesh.Hapje themelesh dhe derdhje betoni.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.Koha më e mirë për të gjitha punët që lidhen me lyerjen, ilustrimin dhe riparimet e vogla.Hapje gropa me mjete mekanike për mbjelljen e bimëve të ndryshme. Organizohet ndonjë festë ose party. Lyerje me gëlqere dhe ngjyra. Kryhen trajnime të shkurtra. Zvjerdhja e fëmijëve dhe të të vegjëlve të kafshëve.Lihet pirja e duhanit. Përgatitet reçel dhe brevede. Fillimi i dietës për të rënë nga pesha.Larja e parketit dhe dyshtemeve prej druri. Prerja e flokëve për të frenuar rritjen e tyre.
21	Fillimi i dietës për të rënë nga pesha.Lihet pirja e duhanit.Zvjerdhja e fëmijëve dhe të të vegjëlve të kafshëve.Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.Koha më e mirë për të gjitha punët që lidhen me lyerjen, ilustrimin dhe riparimet e vogla.Nuk ka për të mbetur asnjë njollë.Hapje gropa me mjete mekanike për mbjelljen e bimëve të ndryshme. Organizohet ndonjë festë ose party. Lyerje me gëlqere dhe ngjyra. Kryhen trajnime të shkurtra. Zvjerdhja e fëmijëve dhe të të vegjëlve të kafshëve.Lihet pirja e duhanit. Përgatitet reçel dhe brevede. Fillimi i dietës për të rënë nga pesha.Larja e parketit dhe dyshtemeve prej druri. Prerja e flokëve për të frenuar rritjen e tyre.
22	Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.Koha më e mirë për të gjitha punët që lidhen me lyerjen, ilustrimin dhe riparimet e vogla.Nuk ka për të mbetur asnjë njollë.Hapje gropa me mjete mekanike për mbjelljen e bimëve të ndryshme. Organizohet ndonjë festë ose party. Lyerje me gëlqere dhe ngjyra. Kryhen trajnime të shkurtra. Zvjerdhja e fëmijëve dhe të të vegjëlve të kafshëve.Lihet pirja e duhanit. Përgatitet reçel dhe brevede. Fillimi i dietës për të rënë nga pesha.Larja e parketit dhe dyshtemeve prej druri. Prerja e flokëve për të frenuar rritjen e tyre.
23	Përgatitja e reçelit dhe brevedesë.Prerja e flokëve për të frenuar rritjen e tyre.Lotim dhe ujitje - kjo përfshin veçanërisht bimët shtëpiake.Njollat problematike lahen shumë më lehtë – mund të përdorni një sasi më të vogël të heqësve të njollave. Lavanderia e bërë në këto ditë është shumë më e pastër.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.Përgatiten pije alkoolike dhe cideri. Konservimi në kuti i frutave dhe perimeve. Kryhen martesë. Kryhen trajnime të shkurtra. Zvjerdhja e fëmijëve dhe të të vegjëlve të kafshëve.
24	Përgatitja e reçelit dhe brevedesë.Prerja e flokëve për të frenuar rritjen e tyre.Lotim dhe ujitje - kjo përfshin veçanërisht bimët shtëpiake.Njollat problematike lahen shumë më lehtë – mund të përdorni një sasi më të vogël të heqësve të njollave. Lavanderia e bërë në këto ditë është shumë më e pastër.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.Përgatiten pije alkoolike dhe cideri. Konservimi në kuti i frutave dhe perimeve. Kryhen martesë. Kryhen trajnime të shkurtra. Zvjerdhja e fëmijëve dhe të të vegjëlve të kafshëve.
25	Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.Koha më e mirë për të gjitha punët që lidhen me lyerjen, ilustrimin dhe riparimet e vogla.Nuk ka për të mbetur asnjë njollë.Dilet për peshkim.
26	Përfundimi i projekteve të punës me dorë.Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Lavanderi dhe pastrim kimik. Gjatë kësaj kohe, keni nevojë për më pak detergjent dhe produkte pastrimi.Koha më e mirë për të gjitha punët që lidhen me lyerjen, ilustrimin dhe riparimet e vogla.Nuk ka për të mbetur asnjë njollë.Dilet për peshkim.
27	Ngjyrosja e flokëve.Dilet për peshkim.Kryhen punime të rënda në shtëpi si hapje themele dhe ndërtime të ndryshme. Do të jetë e dobishme të sillni një dekorim të ri në brendësi të shtëpisë tuaj.Sot pranohet vetëm pastrimi i lehtë.Nëse jeni mësuar të pastroni çdo ditë, përdorni një leckë mezi të lagur dhe mos bëni asnjë përpjekje shtesë.Kjo ditë hënore është e përshtatshme për pastrimin përfundimtar të shtëpisë gjatë muajit aktual hënor.
28	Në këtë ditë hënore është e favorshme të bëni çdo lloj pune shtëpie nga rregullimi deri tek riorganizimi.Në kohët e lashta kjo ditë hënore konsiderohej si një kohë e mirë për të filluar ndërtimin e një shtëpie.Çdo punë e rëndë fizike monotone do të përfundojë me sukses. Është një moment perfekt për të filluar një rinovim, për të ndërtuar një themel apo për të bërë ndonjë ndërtim.Ngjyrosja e flokëve.Fillimi i projekteve të punës me dorë. Dilet për peshkim.
29	Energjia e kësaj dite është aktive. Sot është një ditë e mirë për punë të rënda; për këtë arsye është e favorshme për të kryer detyra që kërkojnë forcë fizike ose morale dhe që kërkojnë energji shtesë.Në këtë ditë hënore është veçanërisht mirë të punoni me metale. Në kohët e lashta kjo ditë përdorej për derdhjen e argjendit. Është një ditë e favorshme për mprehjen e thikave dhe rregullimin e veglave të manikyrës dhe instrumenteve të qepjes. Koha e përshtatëshme për ventilim. Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë. Dilet për peshkim.
30	Dita e katërt hënore është më e përshtatshme për zgjidhjen e problemeve të përditshme shtëpiake, por kushtojni më shumë vëmendje përpunimit të drurit. Pastroni dyshtemenë vetëm me një leckë të lagur lehtë.Koha e përshtatëshme për ventilim. Këto ditë janë të mira për blerjen dhe instalimin e njësive të ajrit të kondicionuar dhe freskuesve të tjerë të ajrit.Gjithashtu është më e lehtë të fshihet pluhuri pa ujë.Dilet për peshkim.

sonë, duhet të kemi njohuri të mjaftueshme për këto fenomene, të cilat kanë ndikim më të madh në këto procese. Hëna ndikon jo vetëm në rritjen dhe zhvillimin e bimëve por dhe në veprimtarinë jetësore dhe të përditshme të qenjeve të gjalla. Sipas traditës mendohet se kur hëna është në fazën e duhur dhe vendin e duhur në zodiak, besohet gjerësisht se aktivitetet do të jenë më të frytshme apo të çojnë në rezultate të mira.

Periudha në mes të hënës së re dhe të plotë (çereku i parë dhe i dytë i hënës), konsiderohet si koha më e mirë për të kryer detyrat që kanë lidhje me forcën, pjellorinë dhe rritjen. Periudha mes Hënës së plotë dhe hënës së re (çereku i tretë dhe i katërt i hënës), është koha më e mira për korrrjet, rritjen e ngadalësuar, etj. Merret në konsideratë edhe për marrëdhënien që ka Hëna me 12 shënjat sunduese të zodiakut. Kështu në bazë

të kombinimeve dhe marrëdhënieve të Hënës me trupat qiellorë që shprehen në shënjat zodiakale, përcaktohet në një farë mase ndikimi dhe rezultati i këtyre veprimtarive.

Kalendari Hënor i të ushqyerit të njerëzve për muajin prill 2025

Mendohet se hëna ka ndikim në të ushqyerit e njeriut. Dieta bazohet në idenë se hëna ndikon

mbi ujin në trupin tonë, ashtu siç ndikon në baticat në oqean. Pra, kjo fuqi mund të shfrytëzohet për të ndihmuar dikë të humbasë peshë. Duke qenë se tërheqja e Hënës është më e madhe gjatë hënës së plotë dhe asaj të re, një dietë e lëngshme gjatë këtyre ditëve do të ndihmojë në humbjen e peshës.

Hëna e plotë gjithashtu mund të na prishë oreksin. Gjatë gjumit të thellë, ne prodhojmë më shumë një hormon

të quajtur leptin, i cili na ndihmon të ndihemi të ngopur dhe të kënaqur. Ndërkohë, grelina, e cila ka efekt të kundërt, nxitës të urisë, zbret. Një arsye tjetër pse mund të ndihemi më të uritur është fakti se ne prodhojmë më pak leptinë kur ka një hënë të plotë.

Në Indi besohet se ngrënia gjatë eklipsit hënor është e dëmshme për shëndetin dhe kjo është thjesht sepse eklipsi çon në emetimin e rrezeve të forta

ultravjollcë, të cilat ndikojnë në ushqimin e gatuar, i cili përgatitet me ujë, i cili tërheq më tej emetimet, gjë që e kthen ushqimin e gatuar në helm.

Në këtë pjesë jepen rekomandime për ushqimin e përditshëm të njerëzve, duke patur parasysh drejtimet kryesore të ushqimit ditor të njeriut. Kjo bëhet duke u bazuar dhe në fazat e Hënës dhe marrëdhënieve të tyre me shënjat e Zodiakut.

PËRFITO

NORMAT MË TË MIRA
TË INTERESIT

Depozita e Artë

- Hap depozitën **36 Muaj**
- Normë interesi deri në **4.5%** në Lekë dhe **3.5%** në Euro

Skano për
më shumë

